

การวิเคราะห์การจัดการทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง ปีงบประมาณ 2562-2564

อุไร ไพรชูยัน

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง
2565

การวิเคราะห์การจัดการทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง
ปีงบประมาณ 2562-2564

อุไร ไพรชุยัน

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง
2565

คำนำ

การจัดทำรายงานการวิเคราะห์ มีความสำคัญต่อการพัฒนาหน่วยงาน สามารถนำผลจากการวิเคราะห์มากำหนดแผนและนโยบาย รวมทั้งการนำผลการวิเคราะห์มาพัฒนาการปฏิบัติงานให้มีคุณภาพขึ้น การวิเคราะห์การจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง เป็นการวิเคราะห์การดำเนินงานด้านงบประมาณการจัดหา วิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศที่ห้องสมุดจัดหา วิเคราะห์ความสอดคล้องของทรัพยากรสารสนเทศที่ห้องสมุดมีให้บริการ กับรายการทรัพยากรสารสนเทศประกอบการสอนตามหลักสูตร โดยมีขอบเขตการวิเคราะห์การดำเนินงานด้านการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง ในช่วงปีงบประมาณ 2562-2564

การจัดหาทรัพยากรสารสนเทศมีความสำคัญต่อการสนับสนุนภารกิจด้านการจัดการเรียนการสอน การวิจัยของมหาวิทยาลัย ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้นำผลการศึกษาวิเคราะห์ไปพัฒนาระบบงานให้มีประสิทธิภาพขึ้นไป

นางสาวอุไร ไพรชูยัน

3 กุมภาพันธ์ 2565

สารบัญ

คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง	ค
สารบัญภาพ	ง
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	5
1.3 ขอบเขตการศึกษา.....	5
1.4 วิธีดำเนินการศึกษา	5
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ	6
บทที่ 2 นโยบายการจัดการบริหารทรัพยากรสารสนเทศ	8
บทที่ 3 ข้อมูลการจัดการบริหารทรัพยากรสารสนเทศ.....	11
บทที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลการจัดการบริหารทรัพยากรสารสนเทศ	14
4.1 วิเคราะห์งบประมาณการจัดการบริหารทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง ในช่วงปีงบประมาณ 2562-2564.....	14
4.2 วิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง จัดหาในช่วงปีงบประมาณ 2562-2564	21
4.3 วิเคราะห์ร้อยละความสอดคล้องของการจัดหากับทรัพยากรประกอบการสอนที่ปรากฏใน มคอ.3 ตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง	25
บทที่ 5 สรุปผลการวิเคราะห์และข้อเสนอแนะ	29
5.1 สรุปผลการวิเคราะห์	29
5.2 ข้อเสนอแนะ	33
เอกสารอ้างอิง.....	35

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงวิธีการเสนอแนะข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศ.....	13
2 แสดงการใช้งบประมาณที่จัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศแต่ละประเภท จำแนกตามปีงบประมาณ.....	15
3 แสดงงบประมาณจัดซื้อหนังสือจำแนกตามภาษาของทรัพยากรสารสนเทศ.....	16
4 แสดงจำนวนหนังสือที่จัดซื้อในช่วงปีงบประมาณ 2562-2564 จำแนกตามปีงบประมาณ	16
5 แสดงจำนวนหนังสือที่จัดซื้อในช่วงปีงบประมาณ 2562-2564 จำแนกตามภาษา.....	17
6 แสดงจำนวนงบประมาณที่ใช้ในการจัดซื้อหนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศและราคาเฉลี่ยของหนังสือ	18
7 แสดงสัดส่วนงบประมาณการจัดซื้อหนังสือภาษาต่างประเทศ ปีงบประมาณ 2564 เปรียบเทียบแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์	19
8 แสดงงบประมาณในการจัดซื้อวารสารในปีงบประมาณ 2562-2564 จำแนกตามภาษา	20
9 แสดงจำนวนการเสนอแนะทรัพยากรสารสนเทศของอาจารย์งบประมาณ 2563 -2564 เรียงลำดับตามจำนวนการใช้งบประมาณจากมากไปหาน้อย.....	23

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 งบประมาณการจัดการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่ได้รับ.....	14
2 จำนวนเล่มของหนังสือที่จัดซื้อจำแนกตามปีงบประมาณ	21
3 แสดงสัดส่วนจำนวนวารสารจำแนกตามภาษา	22
4 แสดงจำนวนการเชื่อมโยงวารสารออนไลน์ในเว็บไซต์ห้องสมุด	22
5 จำนวนทรัพยากรสารสนเทศที่เสนอแนะโดยบรรณารักษ์จัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ปีงบประมาณ 2563-2564	24
6 ทรัพยากรที่มีและไม่มีให้บริการในห้องสมุด	25
7 ภาษาของทรัพยากรการเรียนการสอน	26
8 กลุ่มอายุทรัพยากรการเรียนการสอนในรายวิชา	26
9 เปรียบเทียบจำนวนทรัพยากรสารสนเทศที่มีให้บริการในห้องสมุด	27
10 สัดส่วนอายุของทรัพยากรประกอบการสอนที่มีในห้องสมุด	28

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ

ห้องสมุดมหาวิทยาลัยถือเป็นศูนย์กลางของแหล่งรวบรวมความรู้ สรรพวิชาเพื่อสนับสนุนให้ เป็นไปตามทิศทางการดำเนินงานตามนโยบายของมหาวิทยาลัย และความเป็นเลิศทางวิชาการของ มหาวิทยาลัย จากคำกล่าวที่ว่า “A library is successful if it serves the needs and priorities of its host institution” (Oakleaf, 2010) แสดงถึงการดำเนินงานของห้องสมุดจะต้องตอบสนองต่อ ภารกิจของสถาบันอุดมศึกษาให้ได้ตามภารกิจต่อไปนี้ 1) การจัดการศึกษา 2) การวิจัยและการสร้าง นวัตกรรม 3) การบริการวิชาการแก่สังคม 4) การทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม (“พระราชบัญญัติการ อุดมศึกษาพ.ศ. 2562,” 2562) รวมทั้งการดำเนินตามนโยบายและแผนพัฒนามหาวิทยาลัยของสถาบัน ที่ห้องสมุดสังกัดอยู่ ห้องสมุดเป็นหัวใจของสถาบันอุดมศึกษา เป็นส่วนสำคัญของการจัดการเรียนการ สอน การแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง (อุทัย ทุดิยะโพธิ, 2543, น. 7) หน้าที่สำคัญของห้องสมุดจึงต้อง สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัย และสนับสนุนส่งเสริมการวิจัย ซึ่ง หน้าที่สำคัญของ 2 ประการนี้ จำเป็นต้องมีทรัพยากรสารสนเทศที่จะทำให้เพิ่มประสิทธิภาพในการ การจัดการศึกษาเพื่อการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ การพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรมที่จะเพิ่มขีดความสามารถ ในการแข่งขันของประเทศ ห้องสมุดมีภารกิจหลักในการสะสม จัดเก็บ และให้บริการทรัพยากร สารสนเทศประเภทต่าง ๆ ทั้งในสาขาวิชาทั่วไปและสาขาวิชาเฉพาะ (อุทัย ทุดิยะโพธิ, 2543, น. 7) บรรณารักษ์จึงต้องทราบถึงความต้องการของผู้ใช้บริการและสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้ใช้บริการ ซึ่งเป็น กุญแจสำคัญของการประสบความสำเร็จในการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ (Khan & Bhatti, 2020) เมื่อทรัพยากรสารสนเทศเป็นสิ่งสำคัญของห้องสมุด บรรณารักษ์จึงควรจัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่มี ประสิทธิภาพ ตรงกับความต้องการและความจำเป็นของผู้ใช้บริการ

ในสภาวะของการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดจากความก้าวหน้าและความทันสมัยของเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร อัตราการเพิ่มขึ้นจำนวนมากของทรัพยากรสารสนเทศ ความต้องการ สารสนเทศที่มีความคาดหวังมากขึ้นของผู้ใช้บริการ งบประมาณที่ลดลงของห้องสมุด ความร่วมมือใน การแบ่งปันทรัพยากรสารสนเทศผ่านเครือข่าย (Khan & Bhatti, 2020) ผลกระทบสำคัญที่มีต่อการ จัดหาทรัพยากรสารสนเทศ คือความเปลี่ยนแปลงทางด้านรูปแบบของทรัพยากรสารสนเทศเป็นรูปแบบ ดิจิทัล และงบประมาณในการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่ลดลง ทำให้บรรณารักษ์จัดหาทรัพยากร สารสนเทศต้องมีการปรับตัวให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ พร้อมๆ กับการปฏิบัติงานให้เป็นไป ตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน Association for Library Collections & Technical Services (ALCTS)

(2012) ได้ประกาศหลักการและมาตรฐานการจัดการทรัพยากรสารสนเทศไว้ว่า ให้พิจารณาถึง วัตถุประสงค์และนโยบายของสถาบันเป็นลำดับแรก ดำเนินการให้ได้ซึ่งทรัพยากรสารสนเทศที่มีคุณค่าของสถาบัน เปิดโอกาสให้ตัวแทนจำหน่ายสามารถแข่งขันกันอย่างเท่าเทียมกันตามนโยบายที่กำหนดไว้ของห้องสมุด ดำเนินการตามระเบียบปฏิบัติทางธุรกิจที่เป็นธรรมและถูกต้องตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ปฏิเสธการรับของขวัญหรือการจัดการอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองหรือมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ ยึดหลักในทรัพย์สินทางปัญญาการรักษาความลับทางสัญญา ติดต่อสื่อสารทางธุรกิจและสื่อสารที่เป็นประโยชน์ต่อสถาบัน มุ่งมั่นที่จะติดตามข่าวสารความรู้เกี่ยวกับอุตสาหกรรมและแนวทางปฏิบัติในปัจจุบัน มุ่งมั่นพัฒนาแนวทางและวิธีปฏิบัติทางที่มีประสิทธิภาพผสมผสานกับการปฏิบัติทางการเงินที่ดี ให้คำปรึกษาและบริการทางวิชาชีพทางด้านการจัดการทรัพยากรสารสนเทศ ซึ่งจากหลักการและมาตรฐานในการจัดการทรัพยากรสารสนเทศที่กล่าวมาทำให้เห็นว่า วัตถุประสงค์และนโยบายของสถาบันเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งในการจัดการทรัพยากรสารสนเทศ

การจัดการทรัพยากรสารสนเทศ (Acquisition) เป็นกระบวนการเพื่อให้ได้มาซึ่งวัสดุของห้องสมุด โดยวิธีการต่าง ๆ ได้แก่ การซื้อ การขอรับบริจาค การแลกเปลี่ยน การทำสำเนา การเช่า และการผลิต การจัดการทรัพยากรสารสนเทศเป็นส่วนหนึ่งของงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด (Collection development) ที่ประกอบไปด้วยกิจกรรมดังนี้ การศึกษาผู้ใช้ การจัดทำนโยบายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ การเลือกทรัพยากรสารสนเทศ การจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ การคัดทรัพยากรสารสนเทศออก และการประเมินทรัพยากรสารสนเทศ (ประยงค์รี พัฒนกิจจำรูญ, 2543, น. 81,107) ห้องสมุดมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง จัดหาทรัพยากรสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน และการวิจัยของคณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ รวบรวมและบริการทรัพยากรประเภทต่าง ๆ ที่เป็น หนังสือ วารสาร ฐานข้อมูลต่าง ๆ ในปี พ.ศ. 2564 ห้องสมุดมีจำนวนทรัพยากรสารสนเทศที่เป็นหนังสือรวมทั้งสิ้น 33,458 เล่ม เป็นหนังสือภาษาไทย จำนวน 28,051 เล่ม หนังสือภาษาต่างประเทศ จำนวน 5,407 เล่ม วารสารภายในห้องสมุด จำนวน 55 รายชื่อ และมีทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ที่เชื่อมโยงผ่านเว็บไซต์ห้องสมุด ดังนี้วารสารออนไลน์ จำนวน 192 รายชื่อ ฐานข้อมูลบทความวารสารภาษาต่างประเทศ 13 ฐาน ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์และงานวิจัย 3 ฐาน (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2564) การจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศเป็นวิธีการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่ใช้งบประมาณซึ่งได้รับจัดสรรเพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพยากรสารสนเทศที่มีการคัดเลือกและเสนอแนะจากอาจารย์ และผู้ใช้บริการทั่วไปที่เป็นนักศึกษา และบุคลากรสายสนับสนุน มีการใช้รายการทรัพยากรสารสนเทศประกอบการเรียนการสอนที่ปรากฏตาม มคอ. 3 รายละเอียดของรายวิชา (Course specification) ในหมวด 6 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน รวมทั้งบรรณารักษ์ร่วมคัดเลือกรายการทรัพยากรสารสนเทศที่จะสนับสนุนการศึกษา ค้นคว้าและการวิจัยของมหาวิทยาลัย

การดำเนินงานด้านการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดที่ผ่านมา ถ้าจะวัดความสำเร็จ จากความพึงพอใจของผู้ใช้บริการห้องสมุดที่มีการสำรวจประจำปีการศึกษา ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการห้องสมุดที่มีต่อทรัพยากรสารสนเทศปีการศึกษา 2563 ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก (คะแนน 3.61 จากคะแนนเต็ม 5) ซึ่งน้อยกว่าความพึงพอใจในด้านอื่น ๆ ของห้องสมุด การจัดหา ทรัพยากรสารสนเทศเป็นงานที่ต้องมีการพัฒนาให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ การศึกษาทบทวน การปฏิบัติงานจากการวิเคราะห์ข้อมูลการดำเนินงานที่ผ่านมาเป็นเครื่องมือที่จะทำได้ข้อมูลนำไป วางแผนการปฏิบัติงานรวมทั้งปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพขึ้น

งานวิจัยและงานศึกษาวิเคราะห์ด้านการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ มุ่งประเมินคุณภาพของ ทรัพยากรสารสนเทศที่จัดหามาแล้วโดยการศึกษาจากสถิติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศที่จัดซื้อ มา ดังเช่น สายพิน จินโน (2551) ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดซื้อและการใช้หนังสือของสำนักบรรณสารการ พัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ในปีงบประมาณ 2548-2550 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา จำนวนหนังสือที่จัดซื้อ การใช้ ไม่ใช้ อัตราการยืมต่อเล่ม ราคาเฉลี่ยของหนังสือต่อการยืมโดยศึกษาทั้ง หนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ศิริรัชณี เฟลครบุรี (2551) ศึกษาปริมาณการใช้หนังสือที่ จัดหาตามการเสนอแนะของอาจารย์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ที่จัดหาในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2546-2549 มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาปริมาณของหนังสือตามการเสนอแนะของอาจารย์ จำแนกเป็น ภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ และตามหมวดหมู่ทางบรรณารักษศาสตร์ ศึกษาปริมาณการใช้หนังสือที่ จัดหาตามการเสนอแนะของอาจารย์ จำนวนครั้งที่มีการใช้หนังสือ รวมทั้งอัตราการใช้ต่อเล่ม ดวงใจ กาญจนศิลป์ และวิไลลักษณ์ อินมีศรี (2556) ทำวิจัยเรื่อง ความคุ้มค่าของทรัพยากรสารสนเทศของศูนย์ บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปริมาณและ คุณภาพของทรัพยากรสารสนเทศ ตามเกณฑ์การประกันคุณภาพทั้งในภาพรวมและเฉพาะสาขาวิชา เพื่อวิเคราะห์งบประมาณจัดหาทรัพยากรสารสนเทศกับอัตราการใช้ และเพื่อวิเคราะห์ความคุ้มค่าของ การลงทุนทรัพยากรสารสนเทศ การจัดสรรงบประมาณนั้นจัดสรรงบประมาณค่าหนังสือในวงเงินมาก ที่สุด รองลงมาคือ ค่าวารสาร และค่าฐานข้อมูล ในด้านอัตราการใช้ พบว่า การใช้หนังสือมีอัตราการ ใช้ 6.01 ครั้งต่อชื่อเรื่อง การใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ มีอัตราการใช้ 80.89 ครั้งต่อชื่อเรื่อง จากการศึกษา ที่สำคัญของห้องสมุดจะต้องสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัย มี งานวิจัยที่ประเมินถึงทรัพยากรสารสนเทศที่จัดหามาเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดหาทรัพยากร สารสนเทศหรือไม่ มากน้อยเพียงใด เป็นการวิเคราะห์ความสอดคล้องของทรัพยากรสารสนเทศที่ ห้องสมุดมีให้บริการกับรายการทรัพยากรสารสนเทศที่ใช้ประกอบการสอนของอาจารย์ ดังเช่น ยุพา ดวงพิมพ์ และคณะ (2562) ศึกษาวิเคราะห์ความสอดคล้องของทรัพยากรการเรียนการสอนในรายวิชาที่ เปิดสอนหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น กับทรัพยากรที่ห้องสมุดมีให้บริการ: ทำการวิเคราะห์ภาษา และอายุของทรัพยากรของทรัพยากรการ

เรียนการสอนประกอบรายวิชาที่เป็นรายชื่อหนังสือที่มีในรายละเอียดของรายวิชา (มคอ. 3) หมวด 6 พบว่าร้อยละ 60.10 ไม่มีทรัพยากรในห้องสมุด และร้อยละ 39.90 มีทรัพยากรในห้องสมุด เพียงขอพบปัญหาเพชร (2563) ศึกษา วิเคราะห์ความสอดคล้องของทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ต่อหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยศึกษาทรัพยากรอิเล็กทรอนิกส์ที่มีความสอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอน เป็นทรัพยากรการเรียนการสอนในรายวิชาที่ปรากฏใน มคอ.3 พบว่า จำนวนหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีความสอดคล้องกับรายวิชา ร้อยละ 43.14 จำนวนวารสารอิเล็กทรอนิกส์มีความสอดคล้องกับรายวิชา ร้อยละ 1.74 งานวิจัยที่จัดทำขึ้นเพื่อมุ่งพัฒนาวิธีการดำเนินงานด้านการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ เช่น ประเชิญ ฤกษ์อรุณ (2554) ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดวิทยาศาสตร์สุขภาพ พบว่า ผู้ใช้บริการมีส่วนร่วมในการเสนอรายชื่อหนังสือให้ห้องสมุดจัดซื้อผ่านแบบฟอร์มกรอกเสนอแนะโดยการเสนอแนะ ปีละ 1 ครั้ง ผู้ใช้บริการได้รับหนังสือที่ต้องการและได้ใช้ประโยชน์ภายใน 2 เดือน จะเห็นได้ว่า มีการกล่าวถึง การใช้งบประมาณการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ วิธีการคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศ การประเมินค่าทรัพยากรสารสนเทศ รวมถึงการประสานความร่วมมือในการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ และพิมพ์นิ ดำรงค์ (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พบว่า ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนส่วนใหญ่มีนโยบายการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร ได้รับจากเงินงบประมาณประจำปีและจัดสรรงบประมาณโดยแยกเป็นงบสื่อสิ่งพิมพ์ งบสื่อโสตทัศน และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ จัดสรรงบประมาณในการจัดสื่อสิ่งพิมพ์ มากกว่าสื่อโสตทัศนและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การดำเนินการคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศเข้าห้องสมุด ส่วนใหญ่เลือกซื้อทรัพยากรสารสนเทศตามที่ผู้ใช้บริการเสนอแนะ การประเมินทรัพยากรสารสนเทศเพื่อคัดออกพิจารณาจากปีพิมพ์เป็นหลัก ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนส่วนใหญ่ประสบปัญหาด้านงบประมาณในการจัดซื้อไม่เพียงพอและปัญหาการขาดความร่วมมือกับอาจารย์ประจำสาขาวิชาในการช่วยคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศ

จากที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้เขียนสนใจที่จะวิเคราะห์การจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง โดยเน้นศึกษาวิเคราะห์ ด้านงบประมาณการจัดหา ประเภททรัพยากรสารสนเทศที่ห้องสมุดจัดหา วิธีการเสนอแนะข้อมูลการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ความสอดคล้องของทรัพยากรสารสนเทศที่ห้องสมุดมีให้บริการกับรายการทรัพยากรสารสนเทศประกอบการสอนตามหลักสูตร เพื่อให้ได้ภาพรวมในการพัฒนางานจัดหาทรัพยากรสารสนเทศให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อวิเคราะห์งบประมาณการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง ในช่วงปีงบประมาณ 2562-2564

1.2.2 เพื่อวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง จัดหาในช่วงปีงบประมาณ 2562-2564

1.2.3 เพื่อวิเคราะห์ร้อยละความสอดคล้องของการจัดหากับทรัพยากรประกอบการสอนที่ปรากฏใน มคอ.3 ตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง

1.3 ขอบเขตการศึกษา

1.3.1 ศึกษาข้อมูลการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศโดยวิธีการจัดซื้อของห้องสมุดมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตตรัง ที่จัดซื้อในปีงบประมาณ 2562 -2564 ซึ่งอยู่ในระเบียบของฐานข้อมูลห้องสมุดอัตโนมัติ ALIST

1.3.2 ศึกษารายการทรัพยากรประกอบการเรียนการสอนตามรายละเอียดของรายวิชา (Course specification) หรือ มคอ. 3 ของหลักสูตรที่เปิดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง ปีการศึกษา 2563

1.4 วิธีดำเนินการศึกษา

1.4.1 รวบรวมข้อมูลการจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศจากฐานข้อมูลห้องสมุดอัตโนมัติ ALIST ที่จัดซื้อในปีงบประมาณ 2562 -2564 ในส่วนของระบบรายงานสารสนเทศของระบบ จัดการข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบไฟล์และประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรม Microsoft Excel

1.4.2 รวบรวมรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศประกอบการเรียนการสอน ซึ่งเป็นรายการทรัพยากรประกอบการเรียนการสอนตามรายละเอียดของรายวิชา (Course Specification) หรือ มคอ. 3 ของหลักสูตรที่เปิดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง ปีการศึกษา 2563 จาก ระบบสารสนเทศของมหาวิทยาลัยในส่วนของรายงานหนังสือและเอกสารอ้างอิง มคอ.3 (<https://eds.trang.psu.ac.th/library/index.php/tqf>) นำมาจำแนกตามภาษาของทรัพยากรสารสนเทศ อายุของทรัพยากรสารสนเทศ จัดการข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบไฟล์และประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรม Microsoft Excel

1.4.3 นำรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศประกอบการเรียนการสอน ตาม มคอ. 3 สืบค้นข้อมูลโดยใช้ Web OPAC (<https://opac.trang.psu.ac.th>) ตรวจสอบความสอดคล้องกับทรัพยากรสารสนเทศที่ห้องสมุดมีให้บริการ

1.4.4 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าความถี่ และร้อยละ นำเสนอในรูปแบบตารางและแผนภูมิ

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 มีข้อมูลในการนำมาพัฒนาระบบและวิธีการดำเนินงานจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง

1.5.2 ทราบถึงความสำเร็จและประสิทธิภาพการดำเนินงานจัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่ผ่านมา สามารถใช้ในการวางแผนและปรับวิธีการปฏิบัติงานที่เหมาะสมต่อไป

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

การจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ (Acquisition) หมายถึง การนำข้อมูลจากการเสนอแนะทรัพยากรสารสนเทศที่มีการเลือกสรรมาแล้ว มาดำเนินการด้วยการใช้งบประมาณในการจัดซื้อจากศูนย์หนังสือ สำนักพิมพ์ ตัวแทนจำหน่าย ร้านค้าต่าง ๆ เพื่อให้ได้ทรัพยากรสารสนเทศมาจัดบริการในห้องสมุดมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง

การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ (Collection development) หมายถึง กระบวนการที่ทำให้ห้องสมุดมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง สามารถบริหารจัดการทรัพยากรสารสนเทศได้อย่างเป็นระบบ มีทรัพยากรสารสนเทศที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการ ประกอบด้วย 6 กิจกรรม คือ การศึกษาผู้ใช้ การจัดทำนโยบายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ การคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศ การจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ การคัดทรัพยากรสารสนเทศออก และการประเมินทรัพยากรสารสนเทศ

ข้อมูลการเสนอแนะทรัพยากรสารสนเทศ (Data of requested materials) หมายถึง ข้อมูลทางบรรณานุกรมของทรัพยากรสารสนเทศที่ได้รับจากผู้สิทธิเสนอแนะทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง ข้อมูลบรรณานุกรมจะมีรายละเอียดเฉพาะตามประเภทของทรัพยากรสารสนเทศ ได้แก่ หนังสือ วารสาร ฐานข้อมูล ข้อมูลบรรณานุกรมของหนังสือ เช่น ชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง ปีพิมพ์ สำนักพิมพ์ หมายเลข ISBN เป็นต้น

ทรัพยากรการเรียนการสอนในรายวิชา หมายถึง รายการบรรณานุกรมของทรัพยากรสารสนเทศที่เป็นหนังสือ บทความวารสาร หรือทรัพยากรสารสนเทศประเภทอื่นตามหลักสูตรการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง

นโยบายการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ (Collection development policy) หมายถึง การกำหนดรายละเอียดของทรัพยากรสารสนเทศที่จัดหา เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานโดยกำหนดจาก

นโยบายของมหาวิทยาลัย รวมทั้งข้อมูลจากการศึกษาผู้ใช้ เพื่อใช้เป็นหลักปฏิบัติในการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง

มคอ. 3 หมายถึง ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการของแต่ละรายวิชา เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนสอดคล้องและเป็นไปตามที่วางแผนไว้ในรายละเอียดของหลักสูตร ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง และเป็นไปตามเกณฑ์ของระบบประกันคุณภาพการศึกษา

บทที่ 2

นโยบายการจัดการทรัพยากรสารสนเทศ

นโยบายการจัดการทรัพยากรสารสนเทศ เป็นแนวทางที่สถาบันบริการสารสนเทศกำหนดขึ้น เพื่อให้ทราบว่า จะจัดหาและรวบรวมทรัพยากรสารสนเทศสาขาวิชาใด ประเภทหรือรูปแบบใด เป็นจำนวนมากน้อยเพียงใด (Evan, 1979 อ้างถึงใน ประยงค์ศรี พัฒนกิจจำรูญ, 2543) หรือวิธีการที่จะทำให้ได้ทรัพยากรสารสนเทศมาให้บริการ (เพ็ญพันธ์ เพชรศรี, 2543) เป็นรายละเอียดที่กำหนดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดโดยเขียนเป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งต้องมีการนำข้อมูลจากการศึกษาผู้ใช้ ได้แก่ พฤติกรรมการใช้ ความสนใจหรือความต้องการใช้มาประกอบการพิจารณารายละเอียดที่ควรมีในนโยบายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ รวมทั้งการระดมความคิดเห็นจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการร่วมกำหนดนโยบาย ได้แก่ ผู้บริหารสูงสุด คณะกรรมการบริหารห้องสมุด ผู้บริหารห้องสมุด บรรณารักษ์งานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ บรรณารักษ์งานบริการการค้นคว้าวิจัยเพื่อใช้เป็นแนวทาง วิธีการ ข้อตกลง รวมถึงเป็นตัวกำหนดทิศทางการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานและผู้เกี่ยวข้องรับทราบและปฏิบัติตาม นอกจากนี้ยังช่วยในการตอบคำถามผู้ใช้บริการเกี่ยวกับนโยบายการจัดการได้ในเบื้องต้น (คณะทำงานฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา, 2553)

นโยบายการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ มีความจำเป็นและมีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ 3 ประการ (ประยงค์ศรี พัฒนกิจจำรูญ, 2543, น. 98) คือ 1) สามารถจัดสรรงบประมาณในการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) ห้องสมุดสามารถควบคุมการเพิ่มจำนวนทรัพยากรสารสนเทศที่จำเป็นและเป็นที่ต้องการใช้อย่างเป็นระบบและมีความสมดุลในทุกสาขาวิชา และ 3) ห้องสมุดสามารถใช้นโยบายการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศเพื่อขอความร่วมมือกับสถาบันบริการสารสนเทศแห่งอื่น ๆ เพื่อการจัดหาและการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ Gorman และ Miller (1997 อ้างถึงใน สายพิณ จินโน, 2551) กล่าวว่าองค์ประกอบหลักของระบบการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ มี 3 องค์ประกอบคือ นโยบาย (Policy) กระบวนการ (Process) และ การประเมิน (Assessment) แม้ว่าทุกองค์ประกอบจะต้องดำเนินไปอย่างควบคู่กัน แต่องค์ประกอบแรกจะก่อผลกระทบต่อการให้บริการมากที่สุดเพราะเป็นตัวกำหนดเนื้อหาเอกสารของทุกรายการที่จัดหาเข้าสู่ระบบ และองค์ประกอบที่สามจะเป็นปัจจัยที่พิสูจน์ว่านโยบายก่อให้เกิดประสิทธิผลได้จริงหรือไม่ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย (2552, น. 251) ระบุว่าห้องสมุดควรกำหนดนโยบายและหลักเกณฑ์การจัดการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องให้สอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายขององค์กรภายใต้บริบท

ของชุมชนและสังคมโดยการจัดหาทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศน์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ให้ครอบคลุมและทันต่อความก้าวหน้าทางวิชาการและนำมาจัดเก็บอย่างเป็นระบบเพื่อให้ผู้ใช้บริการสามารถสืบค้นและเข้าถึงสารสนเทศได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว

การจัดทำนโยบายการจัดการทรัพยากรสารสนเทศหรือนโยบายการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ จำเป็นต้องทราบถึงรายละเอียดในนโยบาย ประยงค์ พัฒนากิจจรรูญ (2543, น. 98-100) กล่าวว่า รายละเอียดในนโยบายการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ จำแนกออกเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 รายละเอียดทั่วไป ประกอบด้วย สภาพชุมชนหรือสังคมที่สถาบันบริการสารสนเทศให้บริการ เช่น รายละเอียดเกี่ยวกับคณะ สาขาวิชาและระดับการศึกษาที่เปิดสอน ตอนที่ 2 รายละเอียดเกี่ยวกับทรัพยากรสารสนเทศที่สถาบันต้องการรวบรวม แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่หนึ่ง รายละเอียดของทรัพยากรสารสนเทศที่จะรวบรวมของแต่ละสาขาวิชา ระบุถึงรูปแบบ กลุ่มผู้ใช้บริการ ระดับเนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศ ส่วนที่สอง การระบุผู้รับผิดชอบในการคัดเลือกและจัดหา โดยระบุถึงตำแหน่ง เช่น ผู้ให้บริการ บรรณารักษ์งานบริการ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ ฯลฯ พร้อมระบุว่ามีการเลือกโดยวิธีใด เช่น เลือกโดยอิสระ มีคณะกรรมการ ส่วนที่ 3 การให้รายละเอียดที่เป็นเงื่อนไขการเลือกและไม่เลือก ทรัพยากรสารสนเทศบางประเภท เช่น การไม่เลือกซื้อตำราเรียน การเลือกทรัพยากรสารสนเทศที่มีบทวิจารณ์ เป็นต้น ตอนที่ 3 รายละเอียดที่เป็นเงื่อนไขเฉพาะของการดำเนินงานจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ เป็นเรื่องของการดำเนินการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศในบางประเด็น เช่น การขอรับบริจาค การคัดทรัพยากรสารสนเทศออก การจัดซื้อฉบับซ้ำ การประเมินทรัพยากรสารสนเทศ เป็นต้น Dhawle และ Dhamdhere (2012, pp. 179-180) ระบุถึง รายละเอียดของ นโยบายการพัฒนาและจัดการทรัพยากรสารสนเทศ (Collection development and management policies) ไว้ดังนี้ 1) การคัดเลือก (Selection) ครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ (การจัดซื้อ การขอรับบริจาค) การใช้ประโยชน์เพื่อการสอน การเรียนรู้ การวิจัย ความต้องการของของบุคลากรหรือนักศึกษา ผู้รับผิดชอบ (พนักงาน บรรณารักษ์) รูปแบบ (สิ่งพิมพ์หรือดิจิทัล) ภาษา คอลเล็กชันพิเศษ เป็นต้น 2) การจัดสรรทรัพยากร (Allocation of resources) เป็นการจัดหาแบบเป็นเจ้าของทรัพยากรหรือเน้นการเข้าถึง 3) การบำรุงรักษาทรัพยากรสารสนเทศ (Collection maintenance) พิจารณาการเก็บควบคุมจัดการพื้นที่ การแปลงรูปทรัพยากรเพื่อลดพื้นที่จัดเก็บ การคัดออก โดยการจัดการอย่างเหมาะสมในการลดต้นทุน 4) การเก็บรักษา (Presevation) คอลเล็กชันหายากจำเป็นต้องมีการเก็บรักษาให้มีการใช้ในระยะเวลาอันยาวนานโดยพิจารณาการจัดทำในรูปแบบดิจิทัล 5) การเข้าถึง (Access) การเข้าถึงให้ดำเนินการตามสิทธิที่ได้รับอนุญาต 6) การใช้ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ (More use of e-publications) การเปลี่ยนแปลงรูปแบบเป็นทรัพยากรอิเล็กทรอนิกส์มีแนวโน้มในการใช้มากขึ้น จำเป็นต้องพิจารณาแทนการจัดหาแบบสิ่งพิมพ์ 7) ความร่วมมือในรูปแบบข่ายงานและภาคีห้องสมุด (Network based-resources and consortium arrangement) เป็นความร่วมมือในการจัดหาทรัพยากรร่วมกันซึ่งเป็นการประหยัดงบประมาณ 8) การ

แบ่งปันทรัพยากรแบบเปิดและการค้นคืน (Resource sharing and IR initiatives) การพิจารณา ทรัพยากรแบบเปิด (Open access) และความสามารถในการค้นคืนทรัพยากรที่แบ่งปันกันได้ ตัวอย่าง การจัดทำนโยบายการจัดการทรัพยากรสารสนเทศ เช่น สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยรังสิต (2554) จัดทำ นโยบายจัดหาทรัพยากรสารสนเทศมีรายละเอียดดังนี้ วัตถุประสงค์ ขอบเขตของนโยบายการจัดการ ทรัพยากรสารสนเทศ ได้แก่ การจัดสรรงบประมาณ การคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศ การจัดหา ทรัพยากรสารสนเทศ การขอรับบริจาคและแลกเปลี่ยนสิ่งพิมพ์ การประเมินทรัพยากรสารสนเทศและ การจำหน่ายออก สำหรับนโยบายการจัดการทรัพยากรสารสนเทศของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้ (2560) มีรายละเอียดในหัวข้อต่อไป นี้ คือ วัตถุประสงค์การจัดการทรัพยากรสารสนเทศ วิธีการจัดหา ทรัพยากรสารสนเทศ ประเภทของทรัพยากรสารสนเทศ ผู้มีสิทธิในการคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศ แนวทางการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด สิทธิในการรับหรือปฏิเสธ การตอบรับ ผู้พิจารณาและ ดำเนินการ นโยบายการจัดการทรัพยากรสารสนเทศอาจจัดทำเฉพาะเรื่องได้ เช่น มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2552) กำหนดนโยบายการจัดการทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ประเภทฐานข้อมูลของสำนักบรรณสารสนเทศ ประกอบด้วยเนื้อหา 3 ส่วนคือ 1) ส่วนนำ กล่าวถึง ความหมาย วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของการมีนโยบายการจัดการ 2) ส่วนข้อกำหนดตามนโยบาย กล่าวถึงข้อกำหนดในด้านการคัดเลือก วิธีการจัดหา การรับเข้าและการทำรายการทรัพยากรสารสนเทศ 3) ส่วนวิธีการ/กระบวนการ กล่าวถึง ขั้นตอน/วิธีการคัดเลือก การจัดหา การรับเข้าและทำรายการ ทรัพยากรสารสนเทศ

บทที่ 3

ข้อมูลการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ

ข้อมูลการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ เป็นข้อมูลทางบรรณานุกรมของทรัพยากรสารสนเทศ ซึ่งจะมีรายละเอียดเฉพาะตามประเภทของทรัพยากรนั้น ๆ เช่น หนังสือ วารสาร ฐานข้อมูล ข้อมูลบรรณานุกรมของหนังสือที่ใช้ในการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ประกอบด้วย ผู้แต่ง (Author) ชื่อเรื่อง (Title) ครั้งที่พิมพ์ (Edition) สถานที่พิมพ์ (Place) สำนักพิมพ์ (Publisher) ปีที่พิมพ์ (Year) เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ (ISBN) เป็นต้น ข้อมูลการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศมีความสำคัญต่อการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ

3.1 แหล่งข้อมูลการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ

แหล่งข้อมูลการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่ห้องสมุดมักจะมี 2 แหล่ง คือ 1) รายการทรัพยากรสารสนเทศประกอบการเรียนการสอนที่ปรากฏตาม มคอ. 3 และ 2) เว็บไซต์ศูนย์หนังสือ/สำนักพิมพ์

1) รายการทรัพยากรสารสนเทศประกอบการเรียนการสอนที่ปรากฏตาม มคอ. 3

รายการทรัพยากรสารสนเทศประกอบการเรียนการสอนที่ปรากฏตาม มคอ. 3 รายละเอียดของรายวิชา (Course Specification) ในหมวด 6 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน ถือเป็นแหล่งข้อมูลสำคัญของการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่ทำให้ได้ทรัพยากรสารสนเทศประกอบการเรียนการสอนที่เป็นวัตถุประสงค์ของการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของมหาวิทยาลัยมากที่สุด นักศึกษาสามารถนำไปสืบค้นสารสนเทศที่มีในห้องสมุดเพื่อประกอบการเรียนรู้ ตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา ทุกรายวิชาของแต่ละหลักสูตรจะต้องมีการจัดทำ มคอ. 3 รายละเอียดของรายวิชา (Course specification) ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการของแต่ละรายวิชา เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนสอดคล้องและเป็นไปตามที่วางแผนไว้ในรายละเอียดของหลักสูตร ซึ่งแต่ละรายวิชาจะกำหนดไว้อย่างชัดเจนเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และรายละเอียดของเนื้อหาความรู้ในรายวิชา แนวทางการปลูกฝังทักษะต่างๆ ตลอดจนคุณลักษณะอื่นๆ ที่นักศึกษาจะได้รับการพัฒนาให้ประสบความสำเร็จตามจุดหมายของรายวิชา มีการกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับระยะเวลาที่ใช้ในการเรียน วิธีการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลในรายวิชา ตลอดจนหนังสือหรือสื่อทางวิชาการอื่นๆ ที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังกำหนดยุทธศาสตร์ในการประเมินรายวิชาและกระบวนการปรับปรุง

2) เว็บไซต์ศูนย์หนังสือ/สำนักพิมพ์

ศูนย์หนังสือและสำนักพิมพ์จะมีการจัดทำระบบการสืบค้นรายการหนังสือและสื่อต่าง ๆ ให้สามารถสืบค้นได้ตามชื่อเรื่อง (Title) ชื่อผู้แต่ง (Author) การสืบค้นข้อมูลสามารถป้อนข้อมูลสำคัญของชื่อวิชาเพื่อให้ได้รายการทรัพยากรสารสนเทศที่สอดคล้องกับความต้องการและสามารถพิจารณาเนื้อหาของหนังสือได้จาก สารบัญของหนังสือ เป็นแหล่งข้อมูลที่เหมาะสมกับห้องสมุดที่อยู่ห่างไกลซึ่งไม่สามารถเดินทางไปเลือกดูหนังสือที่ศูนย์หนังสือหรือร้านค้าได้

3.2 ผู้มีสิทธิเสนอแนะข้อมูลจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ

ผู้มีสิทธิเสนอแนะข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศ ได้แก่ อาจารย์ บรรณารักษ์จัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ผู้ใช้บริการทั่วไป เช่น นักศึกษา บรรณารักษ์แผนกบริการ บุคลากรสายสนับสนุน

1) อาจารย์ เป็นกลุ่มหลักในการเสนอแนะข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดมหาวิทยาลัย เนื่องจากมีลักษณะของความเชี่ยวชาญเฉพาะสาขา มีความรู้ในศาสตร์ที่เกี่ยวข้องรวมทั้งรู้จักทรัพยากรสารสนเทศในสาขาเป็นอย่างดี ซึ่งจะทำให้การเสนอรายการทรัพยากรสารสนเทศที่สอดคล้องกับการเรียนการสอน และการวิจัยของสถาบันตรงกับความต้องการของผู้ใช้บริการมากขึ้น

2) บรรณารักษ์จัดหาทรัพยากรสารสนเทศ เป็นผู้ที่รับผิดชอบงานด้านการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศโดยตรง มีหน้าที่ในการควบคุมดูแลในการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของสถาบัน จึงมักจะช่วยในการเลือกทรัพยากรสารสนเทศในบางสาขาวิชาที่มีเนื้อหาเป็นภาษาไทย รวมทั้งบรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานด้านการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน จะทราบถึงผู้เชี่ยวชาญในศาสตร์ของทรัพยากรสารสนเทศตามสาขาที่สถาบันเปิดสอนด้วย

3) ผู้ใช้บริการทั่วไป เป็นผู้ร่วมเสนอแนะทรัพยากรสารสนเทศ ซึ่งมีสิทธิในการเสนอแนะทรัพยากรสารสนเทศที่ต้องการใช้ประโยชน์หรือตามความสนใจ ซึ่งโดยส่วนใหญ่บรรณารักษ์จัดหาทรัพยากรสารสนเทศจะนำมาพิจารณาว่าตรงตามวัตถุประสงค์ของสถาบันหรือไม่

3.3 วิธีการเสนอแนะข้อมูลจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ

วิธีการเสนอแนะข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศเพื่อให้ห้องสมุดจัดซื้อวิธีวิธีการเสนอแนะดังนี้

1) OPAC ของระบบห้องสมุดอัตโนมัติ ALIST 2) แบบฟอร์มเสนอแนะ ผ่าน Google form 3) อีเมล และ 4) โซเชียลมีเดีย เช่น Facebook, Line

ตารางที่ 1 แสดงวิธีการเสนอแนะข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศ

วิธีการเสนอแนะ	ข้อดี	ข้อจำกัด
OPAC ของระบบห้องสมุดอัตโนมัติ ALIST	ห้องสมุดสามารถนำข้อมูลมาจัดการในระบบห้องสมุดอัตโนมัติได้ทันที โดยไม่ต้องพิมพ์ใหม่	ผู้ใช้ต้องเสียเวลาในการเข้ารหัสของผู้ใช้ในการเสนอแนะ
แบบฟอร์มเสนอแนะ ผ่าน Google Form	- เข้าใช้ได้ง่ายและกรอกข้อมูลได้สะดวก - นำไปใช้ในการประชาสัมพันธ์ในโอกาสต่าง ๆ ได้ง่ายเพียงใช้ Link	บรรณารักษ์ต้องหมั่นเข้าตรวจสอบข้อมูลที่ได้รับใหม่ เนื่องจากไม่มีการแจ้งเตือน
อีเมล	สามารถพิมพ์เป็นข้อความ หรือส่งไฟล์รายชื่อหนังสือแนบมาได้	จดหมายอาจจะถูกลบไป ทำให้พลาดต่อการรับข้อมูลเสนอแนะ
โซเชียลมีเดีย เช่น Facebook, Line	เป็นการสื่อสารที่ผู้ใช้บริการใช้ในชีวิตประจำวัน ทำให้สะดวกเร็วในการจัดส่ง	เป็นช่องทางที่ไม่เป็นทางการ ทำให้บรรณารักษ์ต้องใช้เวลาในการจัดการข้อมูลการเสนอแนะ

บทที่ 4

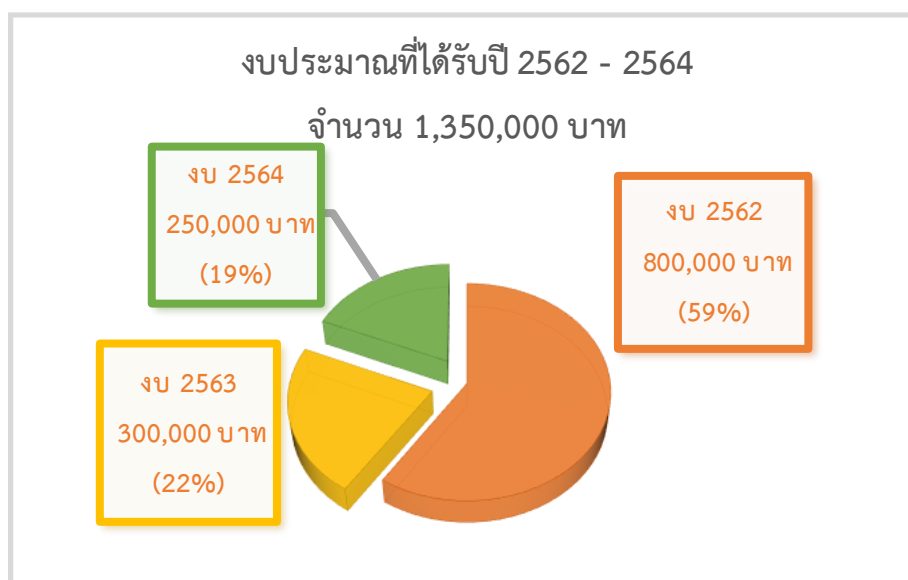
วิเคราะห์ข้อมูลการจัดการทรัพยากรสารสนเทศ

การวิเคราะห์ข้อมูลสามารถนำเสนอตามประเด็นของวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

- 1) วิเคราะห์งบประมาณการจัดการทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง ในช่วงปีงบประมาณ 2562-2564
- 2) วิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรังจัดหาในช่วงปีงบประมาณ 2562-2564
- 3) วิเคราะห์ร้อยละความสอดคล้องของการจัดทากับทรัพยากรประกอบการสอนที่ปรากฏในมคอ.3 ตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง

4.1 วิเคราะห์งบประมาณการจัดการทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง ในช่วงปีงบประมาณ 2562-2564

4.1.1 งบประมาณการจัดการทรัพยากรสารสนเทศที่ได้รับ

ภาพที่ 1 งบประมาณการจัดการทรัพยากรสารสนเทศที่ได้รับ

จากภาพที่ 1 แสดงให้เห็นว่างบประมาณที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรังได้รับจัดสรรในการจัดการทรัพยากรสารสนเทศ ซึ่งเป็นงบประมาณประเภทเงินรายได้ ในปีงบประมาณ 2562-2564 เป็นเงินทั้งสิ้น 1,350,000 บาท ในปีงบประมาณ 2562 ได้รับงบประมาณมากที่สุด เป็น

จำนวนเงิน 800,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 59 รองลงมาเป็นงบประมาณประจำปี 2563 ได้รับงบประมาณเป็นจำนวนเงิน 300,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 22 และงบประมาณประจำปี 2564 ได้รับงบประมาณเป็นจำนวนเงิน 250,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 19 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 แสดงการใช้งบประมาณที่จัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศแต่ละประเภท จำแนกตามปีงบประมาณ

ปีงบประมาณ	หนังสือ		วารสาร		หนังสือและวารสาร	
	งบประมาณที่ใช้ (บาท)	ร้อยละ	งบประมาณที่ใช้ (บาท)	ร้อยละ	งบประมาณที่ใช้ (บาท)	ร้อยละ
2562	109,066	49	113,150	51	222,216	33
2563	171,630	84	32,926	16	204,556	31
2564	221,581	91	22,120	9	243,701	36
รวมงบประมาณที่ใช้ในปีงบประมาณ 2562-2564					670,373	100

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่างบประมาณที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรังใช้ในการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ในปีงบประมาณ 2562 – 2564 เป็นจำนวนเงิน 670,373 บาท พบว่าปีงบประมาณประจำปี 2564 ใช้งบประมาณในการจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศมากที่สุด จำนวน 243,701 บาท คิดเป็นร้อยละ 36 รองลงมาเป็นปีงบประมาณ 2562 จำนวน 222,216 บาท คิดเป็นร้อยละ 33 ปีงบประมาณ 2563 จำนวน 204,556 บาท คิดเป็นร้อยละ 31 ตามลำดับ

ประเภททรัพยากรที่ใช้งบประมาณในการจัดซื้อ ส่วนใหญ่ใช้งบประมาณในการจัดซื้อหนังสือมากกว่าการบอกรับวารสาร ปีงบประมาณ 2564 จัดซื้อหนังสือ เป็นจำนวนเงิน 221,581 บาท คิดเป็นร้อยละ 91 บอกรับวารสาร เป็นจำนวนเงิน 22,120 บาท คิดเป็นร้อยละ 9 ปีงบประมาณประจำปี 2563 จัดซื้อหนังสือ เป็นจำนวนเงิน 171,630 บาท คิดเป็นร้อยละ 84 บอกรับวารสาร เป็นจำนวนเงิน 32,926 บาท คิดเป็นร้อยละ 16 ปีงบประมาณประจำปี 2562 ใช้งบประมาณในการบอกรับวารสารมากกว่าการจัดซื้อหนังสือ บอกรับวารสาร เป็นจำนวนเงิน 113,150 บาท คิดเป็นร้อยละ 51 จัดซื้อหนังสือ เป็นจำนวนเงิน 109,066 บาท คิดเป็นร้อยละ 49

4.1.2 การใช้งบประมาณการจัดซื้อหนังสือ

ตารางที่ 3 แสดงงบประมาณจัดซื้อหนังสือจำแนกตามภาษาของทรัพยากรสารสนเทศ

ปีงบประมาณ	หนังสือภาษาไทย		หนังสือภาษาต่างประเทศ		หนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ	
	งบประมาณที่ใช้ (บาท)	ร้อยละ	งบประมาณที่ใช้ (บาท)	ร้อยละ	งบประมาณที่ใช้ (บาท)	ร้อยละ
2562	29,471.20	27	79,595.05	73	109,066.25	100
2563	63,161.95	37	108,468.45	63	171,630.40	100
2564	90,574.50	41	131,006.65	59	221,581.15	100
รวมงบประมาณที่ใช้ในปีงบประมาณ 2562-2564					502,277.80	100

จากตารางที่ 3 พบว่างบประมาณการจัดซื้อหนังสือภาษาต่างประเทศใช้งบประมาณสูงกว่าหนังสือภาษาไทย ปีงบประมาณ 2562 ใช้งบประมาณในการจัดซื้อหนังสือ 109,066 บาท จัดซื้อหนังสือภาษาต่างประเทศ 79,595.05 บาท คิดเป็นร้อยละ 73 จัดซื้อหนังสือภาษาไทยเป็นจำนวนเงิน 29,471.20 บาท คิดเป็นร้อยละ 27 ปีงบประมาณ 2563 ใช้งบประมาณในการจัดซื้อหนังสือ 171,630.40 บาท จัดซื้อหนังสือภาษาต่างประเทศ 108,468.45 บาท คิดเป็นร้อยละ 63 จัดซื้อหนังสือภาษาไทยเป็นจำนวนเงิน 63,161.95 บาท คิดเป็นร้อยละ 37 ปีงบประมาณ 2564 ใช้งบประมาณในการจัดซื้อหนังสือ 221,581.15 บาท จัดซื้อหนังสือภาษาต่างประเทศ 131,006.65 บาท คิดเป็นร้อยละ 59 จัดซื้อหนังสือภาษาไทยเป็นจำนวนเงิน 90,574.50 บาท คิดเป็นร้อยละ 41

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนหนังสือที่จัดซื้อในช่วงปีงบประมาณ 2562-2564 จำแนกตามปีงบประมาณ

ปีงบประมาณ	จำนวนเล่ม	ร้อยละ (%)
2562	93	12
2563	311	39
2564	384	49
รวม	788	100

จากตาราง 4 แสดงให้เห็นว่าห้องสมุดมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรังจัดซื้อหนังสือในปีงบประมาณ 2562 – 2564 จำนวนทั้งสิ้น 788 เล่ม พบว่าปีงบประมาณประจำปี 2564 จัดซื้อ

หนังสือมากที่สุด จำนวน 384 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 49 รองลงมาเป็นปีงบประมาณ 2563 จัดซื้อหนังสือ จำนวน 311 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 39 ปีงบประมาณประจำปี 2562 จัดซื้อหนังสือ จำนวน 93 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 12

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนหนังสือที่จัดซื้อในช่วงปีงบประมาณ 2562-2564 จำแนกตามภาษา

ภาษา	2562		2563		2564		รวม	
	จำนวนเล่ม	ร้อยละ	จำนวนเล่ม	ร้อยละ	จำนวนเล่ม	ร้อยละ	จำนวนเล่ม	ร้อยละ
ไทย	63	68	244	78	310	81	617	78
ต่างประเทศ	30	32	67	22	74	19	171	22
รวม	93	100	311	100	384	100	788	100

จากตารางที่ 5 พบว่าในปีงบประมาณ 2562 – 2564 ห้องสมุดมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรังจัดซื้อหนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศจำนวน 788 เล่ม เป็นหนังสือภาษาไทยมากกว่าหนังสือภาษาต่างประเทศ จำแนกเป็นหนังสือภาษาไทยจำนวน 617 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 78 หนังสือภาษาต่างประเทศ จำนวน 171 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 22 โดยในปีงบประมาณประจำปี 2562 จัดซื้อหนังสือภาษาไทย จำนวน 63 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 68 หนังสือภาษาต่างประเทศ จำนวน 30 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 32 ปีงบประมาณประจำปี 2563 จัดซื้อหนังสือภาษาไทย จำนวน 244 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 78 หนังสือภาษาต่างประเทศ จำนวน 67 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 22 ปีงบประมาณประจำปี 2564 จัดซื้อหนังสือภาษาไทย จำนวน 310 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 81 หนังสือภาษาต่างประเทศ จำนวน 74 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 19

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนงบประมาณที่ใช้ในการจัดซื้อหนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศและราคาเฉลี่ยของหนังสือ

ปีงบประมาณ	งบประมาณที่ใช้ หนังสือภาษาไทยและ ภาษาต่างประเทศ (บาท)	หนังสือภาษาไทย				หนังสือภาษาต่างประเทศ			
		จำนวนเงินที่ใช้ (บาท)	จำนวนเล่ม	ร้อยละ ของการจัดซื้อ	ราคาเฉลี่ย ต่อเล่ม	จำนวนเงินที่ใช้ (บาท)	จำนวนเล่ม	ร้อยละ ของการ จัดซื้อ	ราคาเฉลี่ย ต่อเล่ม
2562	109,066.25	29,471.20	63	27	467.80	79,595.05	30	73	2,653.17
2563	171,630.40	63,161.95	244	37	258.86	108,468.45	67	63	1,618.93
2564	221,581.15	90,574.50	310	41	292.18	131,006.65	74	59	1,770.36
รวม	502,277.80	183,207.65	617	36	296.93	319,070.15	171	64	1,865.91

จากตารางที่ 6 พบว่าในปีงบประมาณ 2564 มีการใช้งบประมาณในการจัดซื้อหนังสือมากที่สุดจำนวน 221,581.15 บาท จัดซื้อหนังสือภาษาไทย 310 เล่ม จำนวนเงินที่ใช้ 90,574.50 บาท ราคาเฉลี่ยหนังสือภาษาไทยต่อเล่ม จำนวน 292.18 บาท จัดซื้อหนังสือภาษาต่างประเทศ 74 เล่ม จำนวนเงินที่ใช้ 131,006.65 บาท ราคาเฉลี่ยหนังสือภาษาต่างประเทศต่อเล่ม จำนวน 1,770.36 บาท

ในปีงบประมาณ 2563 มีการใช้งบประมาณในการจัดซื้อหนังสือจำนวน 171,630.40 บาท จัดซื้อหนังสือภาษาไทย 244 เล่ม จำนวนเงินที่ใช้ 63,161.95 บาท ราคาเฉลี่ยหนังสือภาษาไทยต่อเล่ม จำนวน 258.86 บาท จัดซื้อหนังสือภาษาต่างประเทศ 67 เล่ม จำนวนเงินที่ใช้ 108,468.45 บาท ราคาเฉลี่ยหนังสือภาษาต่างประเทศต่อเล่ม จำนวน 1,618.93 บาท

ในปีงบประมาณ 2562 มีการใช้งบประมาณในการจัดซื้อหนังสือจำนวน 109,066.25 บาท จัดซื้อหนังสือภาษาไทย 63 เล่ม จำนวนเงินที่ใช้ 29,471.20 บาท ราคาเฉลี่ยหนังสือภาษาไทยต่อเล่ม จำนวน 467.80 บาท จัดซื้อหนังสือภาษาต่างประเทศ 73 เล่ม จำนวนเงินที่ใช้ 79,595.05 บาท ราคาเฉลี่ยหนังสือภาษาต่างประเทศต่อเล่ม จำนวน 2,653.17 บาท

จากตารางที่ 6 โดยสรุปแล้ว งบประมาณที่ใช้ในการจัดซื้อหนังสือภาษาต่างประเทศมีจำนวนมากกว่าหนังสือภาษาไทย งบประมาณที่ใช้ในการจัดซื้อหนังสือภาษาต่างประเทศ จำนวน 319,070.15 บาท คิดเป็นร้อยละ 64 ของการจัดซื้อหนังสือในปีงบประมาณ 2562-2564 งบประมาณที่ใช้ในการจัดซื้อหนังสือภาษาไทย จำนวน 183,207.65 บาท คิดเป็นร้อยละ 36 ของการจัดซื้อหนังสือในปีงบประมาณ 2562-2564 สำหรับด้านจำนวนเล่มได้จำนวนเล่มหนังสือภาษาไทยมากกว่าหนังสือภาษาต่างประเทศ ในปีงบประมาณ 2562-2564 ได้จำนวนเล่มหนังสือภาษาไทย 617 เล่ม ราคาเฉลี่ยต่อเล่มของหนังสือภาษาไทย จำนวน 296.93 บาท ได้จำนวนเล่มหนังสือภาษาต่างประเทศ 171 เล่ม ราคาเฉลี่ยต่อเล่มของหนังสือภาษาต่างประเทศ จำนวน 1,865.91 บาท

ตารางที่ 7 แสดงสัดส่วนงบประมาณการจัดซื้อหนังสือภาษาต่างประเทศ ปีงบประมาณ 2564
เปรียบเทียบแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์

จำนวนเงินที่ใช้ จัดซื้อหนังสือ ภาษาต่างประเทศ ปีงบประมาณ 2564	รูปแบบสิ่งพิมพ์ (Printed book)				รูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ Ebook			
	จำนวนเงิน (บาท)	ร้อยละ	จำนวน เล่ม	ราคาเฉลี่ย ต่อเล่ม (บาท)	จำนวนเงิน (บาท)	ร้อยละ	จำนวน เล่ม	ราคาเฉลี่ย ต่อเล่ม (บาท)
131,006.65	83,336.65	64	70	1,190.52	47,670.00	36	4	11,917.50

จากตารางที่ 7 พบว่าในปีงบประมาณ 2564 ห้องสมุดมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรังใช้งบประมาณในการจัดซื้อหนังสือภาษาต่างประเทศเป็นเงิน 131,006.65 บาท ได้จัดซื้อ Ebook ภาษาต่างประเทศในสัดส่วนของงบประมาณหนังสือ ซึ่งงบประมาณในการจัดซื้อ Ebook สูงกว่าหนังสือแบบสิ่งพิมพ์ จัดซื้อหนังสือภาษาต่างประเทศรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ (Ebook) จำนวน 4 เล่ม เป็นเงิน 47,670 บาท คิดเป็นร้อยละ 36 ของจำนวนเงินที่ใช้จัดซื้อหนังสือภาษาต่างประเทศปีงบประมาณ 2564 ราคาเฉลี่ยต่อเล่มหรือรายการ เป็นเงิน 11,917.50 บาท จัดซื้อหนังสือภาษาต่างประเทศแบบสิ่งพิมพ์จำนวน 70 เล่ม เป็นเงิน 83,336.65 บาท คิดเป็นร้อยละ 64 ของจำนวนเงินที่ใช้จัดซื้อหนังสือภาษาต่างประเทศปีงบประมาณ 2564 ราคาเฉลี่ยต่อเล่มหรือรายการ เป็นเงิน 1,190.52 บาท

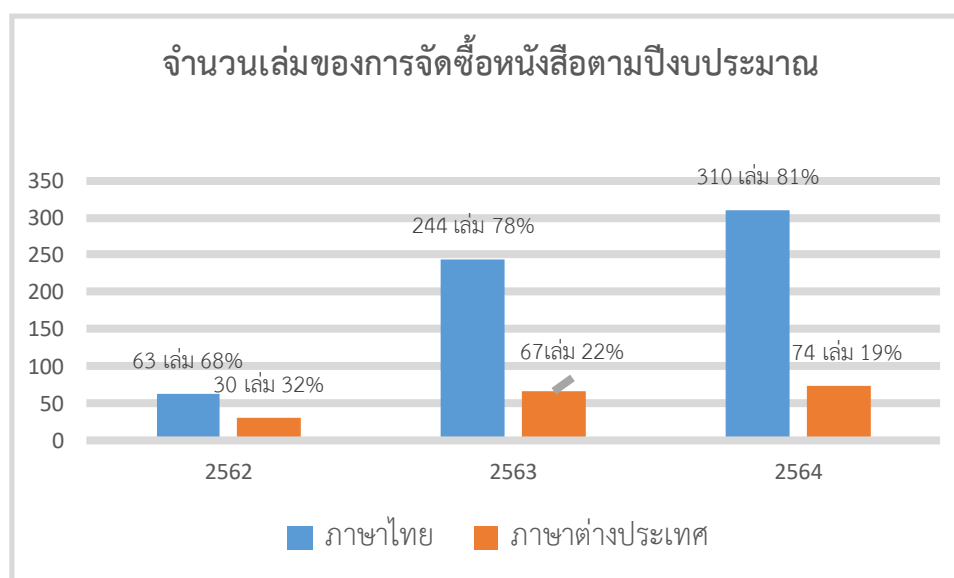
4.1.3 การใช้งบประมาณการบอกรับวารสาร

ตารางที่ 8 แสดงงบประมาณในการจัดซื้อวารสารในปีงบประมาณ 2562-2564 จำแนกตามภาษา

ภาษา	2562		2563		2564	
	งบประมาณ ที่ใช้ (บาท)	ร้อยละ	งบประมาณ ที่ใช้ (บาท)	ร้อยละ	งบประมาณ ที่ใช้ (บาท)	ร้อยละ
ไทย	92,950	82	20,546	64	15,360	69
ต่างประเทศ	20,200	18	11,750	36	6,760	31
รวม	113,150	100	32,296	100	22,120	100

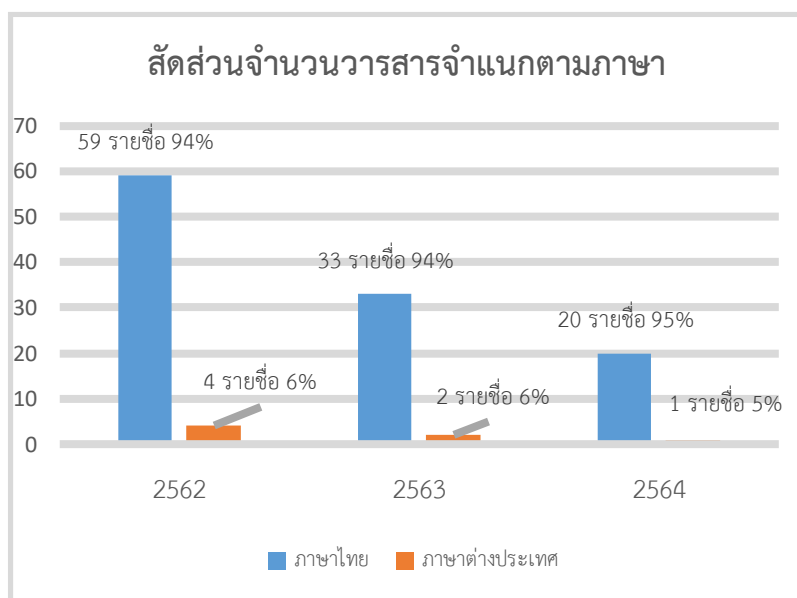
จากตารางที่ 8 พบว่างบประมาณการบอกรับวารสารภาษาไทยใช้งบประมาณสูงกว่าการบอกรับวารสารภาษาต่างประเทศ ปีงบประมาณ 2562 ใช้งบประมาณในการบอกรับวารสาร จำนวน 113,150 บาท บอกรับวารสารภาษาไทย 92,950 บาท คิดเป็นร้อยละ 82 บอกรับวารสารภาษาไทยต่างประเทศ จำนวน 20,200 บาท คิดเป็นร้อยละ 18 ปีงบประมาณ 2563 ปีงบประมาณ 2563 ใช้งบประมาณในการบอกรับวารสาร จำนวน 32,296 บาท บอกรับวารสารภาษาไทย 20,546 บาท คิดเป็นร้อยละ 64 บอกรับวารสารภาษาต่างประเทศ จำนวน 11,750 บาท คิดเป็นร้อยละ 36 ปีงบประมาณ 2564 ใช้งบประมาณในการบอกรับวารสาร จำนวน 22,120 บาท บอกรับวารสารภาษาไทย 15,360 บาท คิดเป็นร้อยละ 69 บอกรับวารสารภาษาต่างประเทศ จำนวน 6,760 บาท คิดเป็นร้อยละ 31

4.2 วิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง จัดหาในช่วงปีงบประมาณ 2562-2564

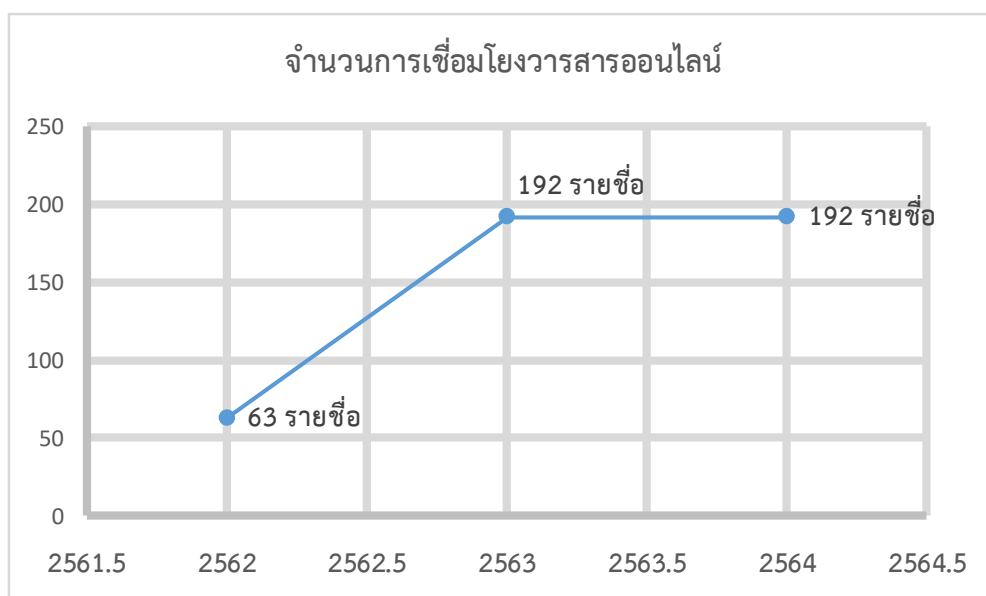
ภาพที่ 2 จำนวนเล่มของหนังสือที่จัดซื้อจำแนกตามปีงบประมาณ

จากภาพที่ 2 พบว่าการจัดซื้อหนังสือภาษาไทยมากกว่าหนังสือภาษาต่างประเทศ ปีงบประมาณ 2562 จัดซื้อหนังสือภาษาไทย จำนวน 63 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 68 จัดซื้อหนังสือภาษาต่างประเทศ จำนวน 30 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 32 ปีงบประมาณ 2563 จัดซื้อหนังสือภาษาไทย จำนวน 244 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 78 จัดซื้อหนังสือภาษาต่างประเทศ จำนวน 67 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 22 ปีงบประมาณ 2564 จัดซื้อหนังสือภาษาไทย จำนวน 310 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 81 จัดซื้อหนังสือภาษาต่างประเทศ จำนวน 74 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 19

ภาพที่ 3 แสดงสัดส่วนจำนวนวารสารจำแนกตามภาษา

จากภาพที่ 3 พบว่าการจัดซื้อวารสารภาษาไทยมากกว่าวารสารภาษาต่างประเทศ ปีงบประมาณ 2562 จัดซื้อวารสารภาษาไทย จำนวน 59 รายชื่อ คิดเป็นร้อยละ 94 จัดซื้อวารสารภาษาต่างประเทศ จำนวน 4 รายชื่อ คิดเป็นร้อยละ 6 ปีงบประมาณ 2563 จัดซื้อวารสารภาษาไทย จำนวน 33 รายชื่อ คิดเป็นร้อยละ 94 จัดซื้อวารสารภาษาต่างประเทศ จำนวน 2 รายชื่อ คิดเป็นร้อยละ 6 ปีงบประมาณ 2564 จัดซื้อวารสารภาษาไทย จำนวน 20 รายชื่อ คิดเป็นร้อยละ 95 จัดซื้อวารสารภาษาต่างประเทศ จำนวน 1 รายชื่อ คิดเป็นร้อยละ 5

ภาพที่ 4 แสดงจำนวนการเชื่อมโยงวารสารออนไลน์ในเว็บไซต์ห้องสมุด

จากภาพที่ 4 ห้องสมุดมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง ได้จัดให้มีการเชื่อมโยง (Link) วารสารออนไลน์ในเว็บไซต์ห้องสมุด ปีงบประมาณ 2562 มีจำนวนวารสารออนไลน์ จำนวน 63 รายชื่อ ปีงบประมาณ 2562 มีจำนวนวารสารออนไลน์ จำนวน 192 รายชื่อ

ตารางที่ 9 แสดงจำนวนการเสนอแนะทรัพยากรสารสนเทศของอาจารย์งบประมาณ 2563 -2564

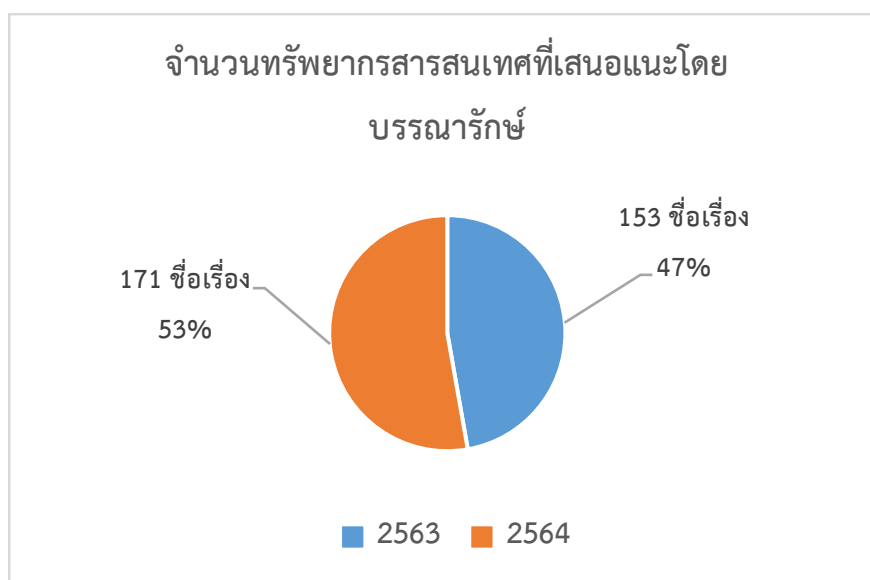
เรียงลำดับตามจำนวนการใช้งบประมาณจากมากไปหาน้อย

หลักสูตร	จำนวนชื่อเรื่อง	ร้อยละ	งบประมาณที่ใช้	
			จำนวนเงิน (บาท)	ร้อยละ
การประกันภัยและการจัดการความเสี่ยง	16	10	44,307.60	22
การจัดการการท่องเที่ยว	28	18	43,342.65	21
การตลาด	15	9	42,863.80	21
การจัดการรัฐกิจ	15	9	19,406.70	9
กลุ่มวิชาศึกษาทั่วไปและการจัดการธุรกิจทั่วไป	23	14	17,433.70	9
ภาษาอังกฤษธุรกิจ	19	12	17,029.80	8
ธุรกิจดิจิทัล	38	24	10,808.90	5
การจัดการสารสนเทศและคอมพิวเตอร์	5	3	6,849.40	3
การบัญชี	2	1	3,100.00	2
ศิลปะการแสดงและการจัดการ	0		0	0
สถาปัตยกรรมศาสตร์	0		0	0
	161		205,142.55	100

จากตารางที่ 9 พบว่า หลักสูตรการประกันภัยและการจัดการความเสี่ยง ใช้งบประมาณในการเสนอแนะทรัพยากรสารสนเทศมากที่สุด จำนวน 44,307.60 บาท คิดเป็นร้อยละ 22 รองลงมาเป็นหลักสูตรการจัดการการท่องเที่ยว ใช้งบประมาณ 43,342.65 บาท คิดเป็นร้อยละ 21 หลักสูตรการตลาด จำนวน 42,863.80 บาท คิดเป็นร้อยละ 21 หลักสูตรการจัดการรัฐกิจ จำนวน 19,406.70

บาท คิดเป็นร้อยละ 9 กลุ่มวิชาศึกษาทั่วไปและการจัดการธุรกิจทั่วไป จำนวน 17,433.70 บาท คิดเป็นร้อยละ 9 หลักสูตรภาษาอังกฤษธุรกิจ 17,029.80 บาท คิดเป็นร้อยละ 8 หลักสูตรธุรกิจดิจิทัล จำนวน 10,808.90 บาท คิดเป็นร้อยละ 5 หลักสูตรการจัดการสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ จำนวน 6,849.40 บาท คิดเป็นร้อยละ 3 หลักสูตรการบัญชี จำนวน 3,100.00 บาท คิดเป็นร้อยละ 2 และมีจำนวน 2 หลักสูตรที่ไม่มีการเสนอแนะทรัพยากรสารสนเทศ คือ หลักสูตรศิลปะการแสดงและการจัดการ และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

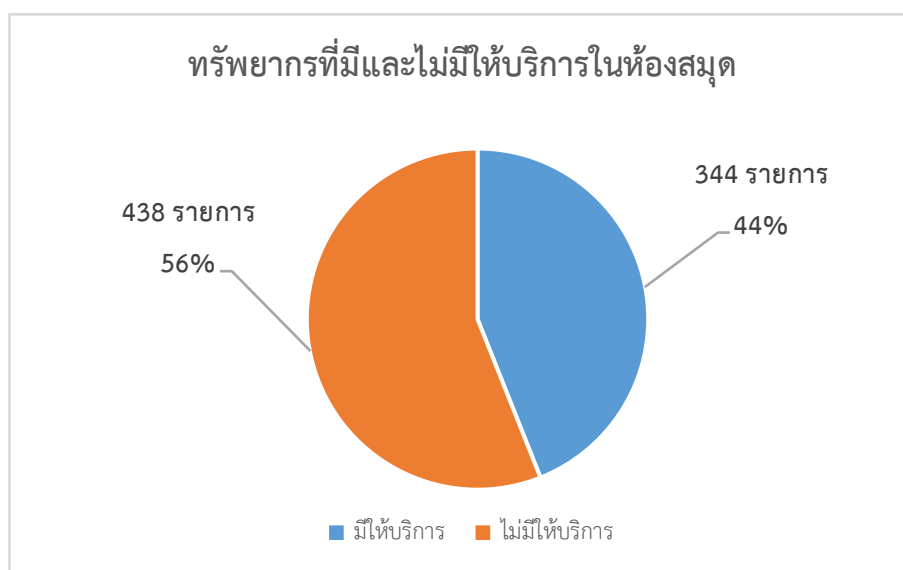
หลักสูตรธุรกิจดิจิทัล มีการเสนอแนะจำนวนรายการทรัพยากรมากที่สุด จำนวน 38 ชื่อเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 24 รองลงมาเป็น หลักสูตรการจัดการการท่องเที่ยว จำนวน 28 ชื่อเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 18 กลุ่มวิชาศึกษาทั่วไปและการจัดการธุรกิจทั่วไป จำนวน 23 ชื่อเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 14 หลักสูตรภาษาอังกฤษธุรกิจ 19 ชื่อเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 12 หลักสูตรการประกันภัยและการจัดการความเสี่ยง จำนวน 16 ชื่อเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 10 หลักสูตรการตลาด จำนวน 15 ชื่อเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 9 หลักสูตรการจัดการรัฐกิจ จำนวน 15 ชื่อเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 9 หลักสูตรการจัดการสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ จำนวน 5 ชื่อเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 3 หลักสูตรการบัญชี จำนวน 2 ชื่อเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 1 และมีจำนวน 2 หลักสูตรที่ไม่มีการเสนอแนะทรัพยากรสารสนเทศ คือ หลักสูตรศิลปะการแสดงและการจัดการ และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

ภาพที่ 5 จำนวนทรัพยากรสารสนเทศที่เสนอแนะโดยบรรณารักษ์จัดหาทรัพยากรสารสนเทศ
ปีงบประมาณ 2563-2564

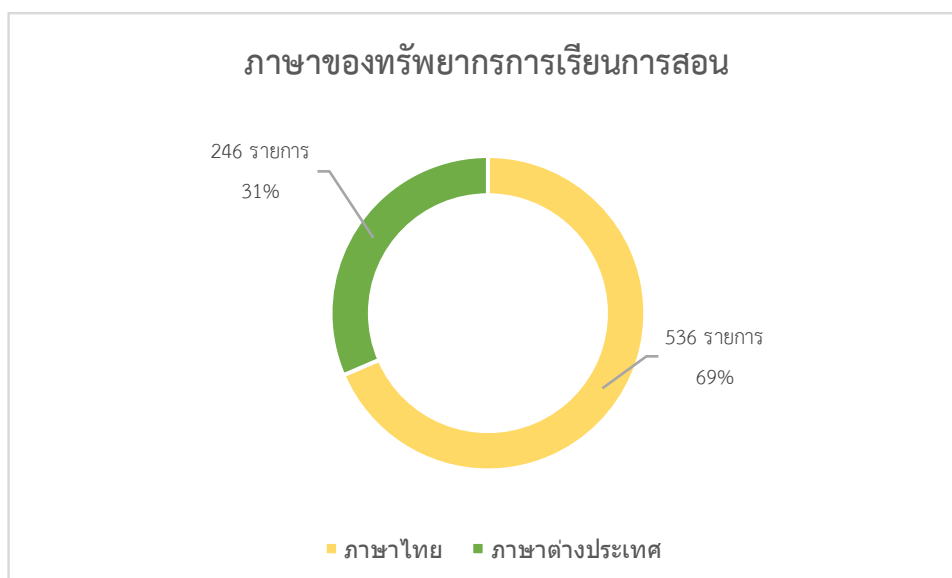
จากภาพที่ 5 พบว่าบรรณารักษ์มีการคัดเลือกและเสนอแนะทรัพยากรสารสนเทศใน ปีงบประมาณ 2564 สูงขึ้นกว่าปีงบประมาณ 2563 โดยปีงบประมาณ 2564 จำนวน 171 ชื่อเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 53 และปีงบประมาณ 2563 จำนวน 153 ชื่อเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 47

4.3 วิเคราะห์ร้อยละความสอดคล้องของการจัดทำทรัพยากรประกอบการสอนที่ปรากฏใน มคอ.3 ตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง

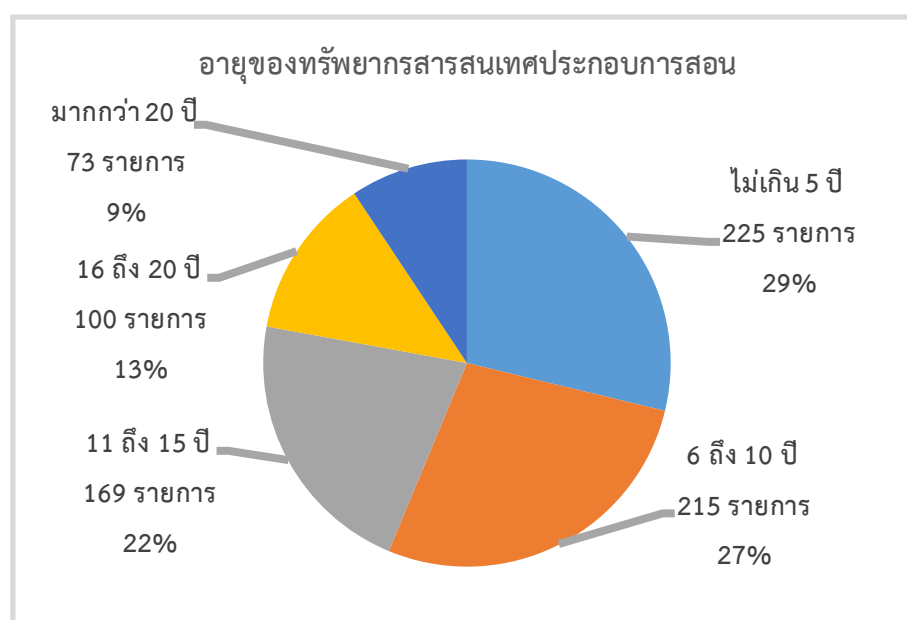
ภาพที่ 6 ทรัพยากรที่มีและไม่มีให้บริการในห้องสมุด

จากภาพที่ 6 พบว่าทรัพยากรการเรียนการสอนในรายวิชา จำนวน 782 รายการ เป็นทรัพยากรในห้องสมุดมีให้บริการ จำนวน 344 รายการ คิดเป็นร้อยละ 44 และเป็นทรัพยากรที่ไม่มีให้บริการในห้องสมุด จำนวน 438 รายการ คิดเป็นร้อยละ 56%

ภาพที่ 7 ภาษาของทรัพยากรการเรียนการสอน

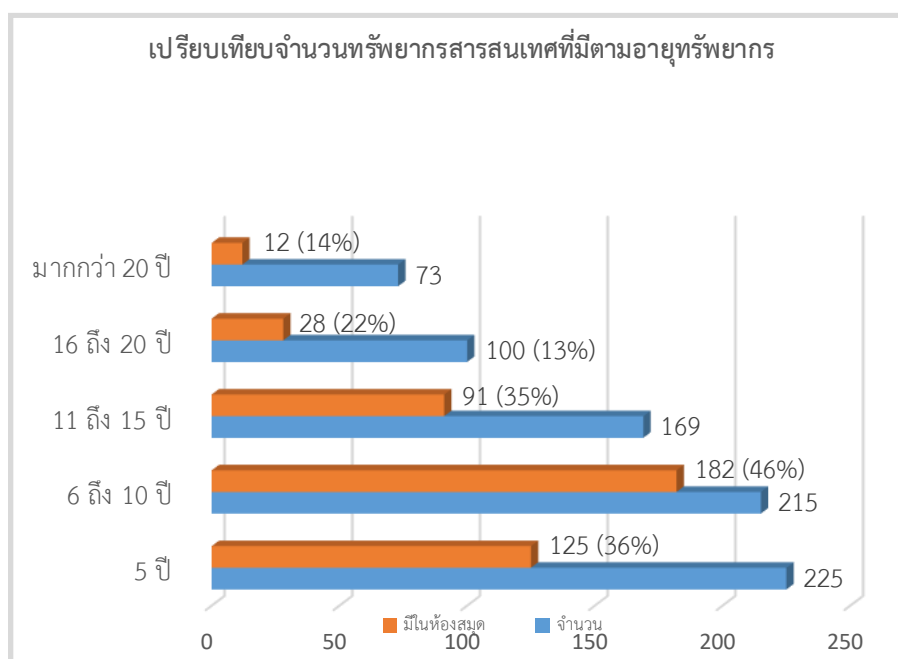
จากภาพที่ 7 พบว่าทรัพยากรการสอนในรายวิชา จำนวน 782 รายการ เป็นรายการทรัพยากรสารสนเทศภาษาไทยมากกว่าภาษาต่างประเทศ จำนวนทรัพยากรสารสนเทศภาษาไทย จำนวน 536 รายการ คิดเป็นร้อยละ 69 ทรัพยากรสารสนเทศภาษาต่างประเทศ จำนวน 246 รายการ คิดเป็นร้อยละ 31

ภาพที่ 8 กลุ่มอายุทรัพยากรการเรียนการสอนในรายวิชา

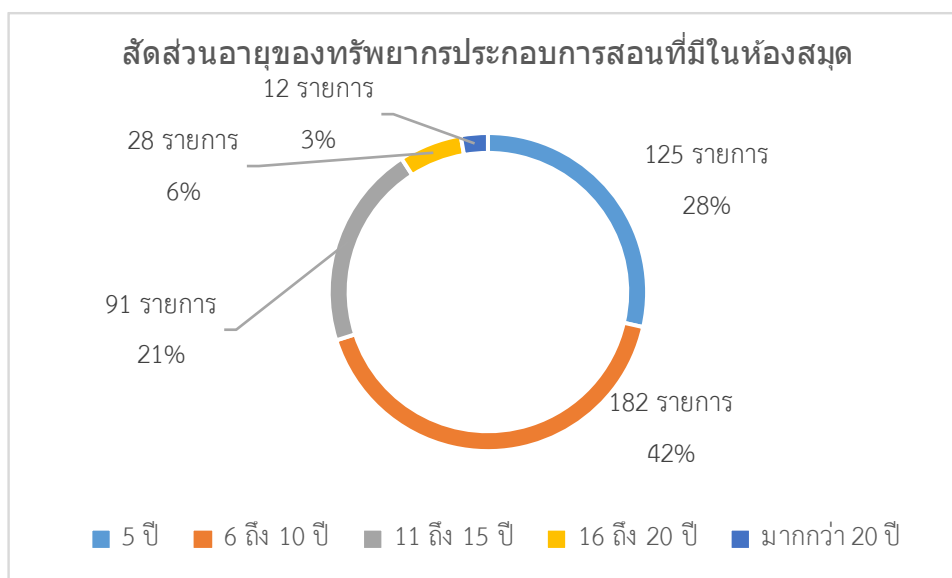
จากภาพที่ 8 พบว่า กลุ่มอายุทรัพยากรการเรียนการสอนในรายวิชาที่ใช้มากที่สุด คือ กลุ่มอายุไม่เกิน 5 ปี จำนวน 225 รายการ คิดเป็นร้อยละ 29 รองลงมาคือ กลุ่มอายุ 6-10 ปี จำนวน 215

รายการ คิดเป็นร้อยละ 27 กลุ่มอายุ 11-15 ปี จำนวน 169 รายการ คิดเป็นร้อยละ 22 กลุ่มอายุ 16-20 ปี จำนวน 100 รายการ คิดเป็นร้อยละ 13 กลุ่มอายุ 21 ปี ขึ้นไป และไม่ปรากฏปีพิมพ์ จำนวน 73 รายการ คิดเป็นร้อยละ 9 ตามลำดับ

ภาพที่ 9 เปรียบเทียบจำนวนทรัพยากรสารสนเทศที่มีให้บริการในห้องสมุด

จากภาพที่ 9 พบว่าทรัพยากรการเรียนการสอนที่มีบริการในห้องสมุดมากที่สุดจัดอยู่ในกลุ่มอายุ 6-10 ปี จากจำนวน 215 รายการ มีให้บริการในห้องสมุดจำนวน 182 รายการ คิดเป็นร้อยละ 46 ของทรัพยากรในกลุ่มอายุ รองลงมา คือ ทรัพยากรกลุ่มอายุไม่เกิน 5 ปี จากจำนวน 225 รายการ มีให้บริการในห้องสมุดจำนวน 125 รายการ คิดเป็นร้อยละ 36 ของทรัพยากรในกลุ่มอายุ ทรัพยากรกลุ่มอายุไม่เกิน 11-15 ปี จากจำนวน 169 รายการ มีให้บริการในห้องสมุดจำนวน 91 รายการ คิดเป็นร้อยละ 35 ของทรัพยากรในกลุ่มอายุ ทรัพยากรกลุ่มอายุไม่เกิน 16-20 ปี จากจำนวน 100 รายการ มีให้บริการในห้องสมุดจำนวน 28 รายการ คิดเป็นร้อยละ 22 ของทรัพยากรในกลุ่มอายุ ทรัพยากรกลุ่มอายุ 21 ปี ขึ้นไป และไม่ปรากฏปีพิมพ์ จากจำนวน 73 รายการ มีให้บริการในห้องสมุดจำนวน 12 รายการ คิดเป็นร้อยละ 14 ของทรัพยากรในกลุ่มอายุ ตามลำดับ

ภาพที่ 10 สัดส่วนอายุของทรัพยากรประกอบการสอนที่มีในห้องสมุด

จากภาพที่ 10 พบว่าทรัพยากรการเรียนการสอนที่มีบริการในห้องสมุดมากที่สุดจัดอยู่ในกลุ่มอายุ 6-10 ปี จำนวน 182 รายการ คิดเป็นร้อยละ 42 รองลง คือ ทรัพยากรกลุ่มอายุไม่เกิน 5 ปี จากจำนวน 125 รายการ คิดเป็นร้อยละ 28 ทรัพยากรกลุ่มอายุไม่เกิน 11-15 ปี จำนวน 91 รายการ คิดเป็นร้อยละ 21 ทรัพยากรกลุ่มอายุไม่เกิน 16-20 ปี จำนวน 28 รายการ คิดเป็นร้อยละ 6 ทรัพยากรกลุ่มอายุ 21 ปี ขึ้นไป และไม่ปรากฏปีพิมพ์ จำนวน 12 รายการ คิดเป็นร้อยละ 3

บทที่ 5

สรุปผลการวิเคราะห์และข้อเสนอแนะ

ในการสรุปผลการวิเคราะห์สามารถนำเสนอตามประเด็นของวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

- 1) วิเคราะห์งบประมาณการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง ในช่วงปีงบประมาณ 2562-2564
- 2) วิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรังจัดหาในช่วงปีงบประมาณ 2562-2564
- 3) วิเคราะห์ร้อยละความสอดคล้องของการจัดหากับทรัพยากรประกอบการสอนที่ปรากฏในมคอ.3 ตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง

5.1 สรุปผลการวิเคราะห์

5.1.1 วิเคราะห์งบประมาณการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง ในช่วงปีงบประมาณ 2562-2564

งบประมาณเป็นองค์ประกอบสำคัญของสถาบันบริการสารสนเทศ ห้องสมุดจำเป็นต้องใช้งบประมาณในการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศให้เพียงพอเพื่อที่ห้องสมุดสามารถบริการทรัพยากรสารสนเทศที่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้บริการ จากการวิเคราะห์งบประมาณการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ในปีงบประมาณ 2562-2564 สรุปได้ดังนี้

- 1) งบประมาณที่ได้รับจัดสรรมีแนวโน้มลดลง

ห้องสมุดมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรังได้รับจัดสรรงบประมาณในการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ปีงบประมาณ 2562-2564 ดังนี้ ปีงบประมาณประจำปี 2562 ได้รับจัดสรร ร้อยละ 59 งบประมาณประจำปี 2563 ร้อยละ 22 งบประมาณประจำปี 2564 ร้อยละ 19

- 2) งบประมาณการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศส่วนใหญ่ใช้งบประมาณในการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศประเภทหนังสือและภาษาของทรัพยากรสารสนเทศส่วนใหญ่เป็นภาษาไทย

ห้องสมุดมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง ใช้งบประมาณในการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศประเภทหนังสือมากกว่าการบอกรับวารสาร ในปีงบประมาณประจำปี 2563 และในปีงบประมาณ 2564 ดังนี้ ปีงบประมาณ 2563 จัดซื้อหนังสือ ร้อยละ 84 บอกรับวารสาร ร้อยละ 16 ปีงบประมาณประจำปี 2564 จัดซื้อหนังสือ ร้อยละ 91 บอกรับวารสาร ร้อยละ 9 ยกเว้นปีงบประมาณ

ประจำปี 2562 ที่ใช้งบประมาณในการบอกรับวารสารมากกว่าการจัดซื้อหนังสือ โดยบอกรับวารสาร ร้อยละ 51 จัดซื้อหนังสือร้อยละ 49

3) ใช้งบประมาณการจัดหาหนังสือที่เป็นภาษาต่างประเทศสูงกว่าภาษาไทย

ห้องสมุดมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง จัดซื้อหนังสือภาษาต่างประเทศใช้งบประมาณสูงกว่าหนังสือภาษาไทย ปีงบประมาณ 2562 จัดซื้อหนังสือภาษาต่างประเทศ ร้อยละ 73 หนังสือภาษาไทย ร้อยละ 27 ปีงบประมาณ 2563 จัดซื้อหนังสือภาษาต่างประเทศ ร้อยละ 63 จัดซื้อหนังสือภาษาไทย ร้อยละ 37 ปีงบประมาณ 2564 จัดซื้อหนังสือภาษาต่างประเทศ ร้อยละ 59 จัดซื้อหนังสือภาษาไทยร้อยละ 41

4) ราคาเฉลี่ยต่อเล่มของหนังสือภาษาต่างประเทศสูงกว่าหนังสือภาษาไทย

งบประมาณที่ใช้ในการจัดซื้อหนังสือภาษาต่างประเทศมีจำนวนมากกว่าหนังสือภาษาไทย ปีงบประมาณ 2562-2564 จัดซื้อหนังสือภาษาต่างประเทศ ร้อยละ 64 จัดซื้อหนังสือภาษาไทย ร้อยละ 36 ราคาเฉลี่ยต่อเล่มของหนังสือภาษาต่างประเทศสูงกว่าหนังสือภาษาไทย ราคาเฉลี่ยต่อเล่มของหนังสือภาษาไทย จำนวน 296.93 บาท ราคาเฉลี่ยต่อเล่มของหนังสือภาษาต่างประเทศ จำนวน 1,865.91 บาท

5) ราคาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีราคาสูงกว่าหนังสือแบบสิ่งพิมพ์

ในปีงบประมาณ 2564 ห้องสมุดมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง เริ่มจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (Ebook) ราคาเฉลี่ยต่อเล่ม 11,917.50 บาท หนังสือภาษาต่างประเทศแบบสิ่งพิมพ์ ราคาเฉลี่ยต่อเล่ม 1,190.52 บาท

6) ใช้งบประมาณการจัดหาวารสารภาษาไทยมากกว่าวารสารภาษาต่างประเทศ

ห้องสมุดมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง ใช้งบประมาณในปีงบประมาณ 2562 บอกรับวารสารภาษาไทยร้อยละ 82 วารสารภาษาต่างประเทศ ร้อยละ 18 ปีงบประมาณ 2563 บอกรับวารสารภาษาไทยเป็นร้อยละ 64 วารสารภาษาต่างประเทศ ร้อยละ 36 ปีงบประมาณ 2564 บอกรับวารสารภาษาไทยร้อยละ 69 วารสารภาษาต่างประเทศ ร้อยละ 31

มหาวิทยาลัยในประเทศไทยต้องพบกับภาวะวิกฤตที่จำนวนนักศึกษาลดลง มีผลทำให้รายได้ของมหาวิทยาลัยลดลง รวมทั้งราคาทรัพยากรสารสนเทศที่มีราคาสูง ทำให้มีผลกระทบต่อห้องสมุดซึ่งต้องใช้งบประมาณในการดำเนินงานด้านการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ อย่างไรก็ตามทรัพยากรสารสนเทศก็มีความสำคัญต่อการศึกษาระดับอุดมศึกษา ห้องสมุดอาจจำเป็นต้องจัดทำแผนการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศที่กำหนดเป้าหมายการจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศที่ยังขาดอยู่ และกำหนดแผนการจัดซื้อตามระยะเวลาที่กำหนดในแผน มีการกำหนดวงเงินไว้จำนวนหนึ่ง เพื่อจัดซื้อทรัพยากรให้สอดคล้องกับหลักสูตรที่เปิดสอนมาแล้วแต่มีทรัพยากรสารสนเทศไม่เพียงพอ รวมทั้งหลักสูตรที่จะเปิดสอนในอนาคต

5.1.2 วิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขต ตรัง จัดหาในช่วงปีงบประมาณ 2562-2564

1) จัดหาหนังสือภาษาไทยมากกว่าหนังสือภาษาต่างประเทศ

ห้องสมุดมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง จัดหาหนังสือภาษาไทยมากกว่าหนังสือภาษาต่างประเทศ ปีงบประมาณ 2562 จัดซื้อหนังสือภาษาไทย ร้อยละ 68 จัดซื้อหนังสือภาษาต่างประเทศ ร้อยละ 32 ปีงบประมาณ 2563 จัดซื้อหนังสือภาษาไทย ร้อยละ 78 จัดซื้อหนังสือภาษาต่างประเทศ ร้อยละ 22 ปีงบประมาณ 2564 จัดซื้อหนังสือภาษาไทย ร้อยละ 81 จัดซื้อหนังสือภาษาต่างประเทศ ร้อยละ 19

2) จัดหาวารสารภาษาไทยมากกว่าวารสารภาษาต่างประเทศ

ห้องสมุดมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง จัดหาวารสารภาษาไทยมากกว่าวารสารภาษาต่างประเทศ ปีงบประมาณ 2562 บอกรับวารสารภาษาไทย ร้อยละ 94 บอกรับวารสารภาษาต่างประเทศ ร้อยละ 6 ปีงบประมาณ 2563 บอกรับวารสารภาษาไทย ร้อยละ 94 จัดซื้อวารสารภาษาต่างประเทศ ร้อยละ 6 ปีงบประมาณ 2564 บอกรับวารสารภาษาไทย ร้อยละ 95 บอกรับวารสารภาษาต่างประเทศ ร้อยละ 5

3) จัดหาวารสารออนไลน์ทดแทนการยกเลิกการเผยแพร่วารสารในแบบดั้งเดิม

ห้องสมุดมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง ได้จัดให้มีการเชื่อมโยง (Link) วารสารออนไลน์ในเว็บไซต์ห้องสมุด ปีงบประมาณ 2562 มีจำนวนวารสารออนไลน์ จำนวน 63 รายชื่อ ปีงบประมาณ 2562 มีจำนวนวารสารออนไลน์ จำนวน 192 รายชื่อ

4) การมีส่วนร่วมในการเสนอแนะรายการทรัพยากรสารสนเทศของอาจารย์มีน้อย

การใช้งบประมาณในการเสนอแนะทรัพยากรสารสนเทศ พบว่าหลักสูตรการประกันภัยและการจัดการความเสี่ยง ใช้งบประมาณในการเสนอแนะทรัพยากรสารสนเทศมากที่สุด ร้อยละ 22 รองลงมา เป็นหลักสูตรการจัดการการท่องเที่ยว ร้อยละ 21 หลักสูตรการตลาด ร้อยละ 21 หลักสูตรการจัดการรัฐกิจ ร้อยละ 9 กลุ่มวิชาชีพศึกษาทั่วไปและการจัดการธุรกิจทั่วไป ร้อยละ 9 หลักสูตรภาษาอังกฤษธุรกิจ ร้อยละ 8 หลักสูตรธุรกิจดิจิทัล ร้อยละ 5 หลักสูตรการจัดการสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ ร้อยละ 3 หลักสูตรการบัญชี ร้อยละ 2 และมีจำนวน 2 หลักสูตรที่ไม่มีการเสนอแนะทรัพยากรสารสนเทศ คือ หลักสูตรศิลปะการแสดงและการจัดการ และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

จำนวนทรัพยากรสารสนเทศที่มีการเสนอแนะ พบว่าหลักสูตรธุรกิจดิจิทัล มีการเสนอแนะจำนวนรายการทรัพยากรมากที่สุด ร้อยละ 24 รองลงมา เป็น หลักสูตรการจัดการการท่องเที่ยว ร้อยละ 18 กลุ่มวิชาชีพศึกษาทั่วไปและการจัดการธุรกิจทั่วไป ร้อยละ 14 หลักสูตรภาษาอังกฤษธุรกิจ ร้อยละ 12 หลักสูตรการประกันภัยและการจัดการความเสี่ยง ร้อยละ 10 หลักสูตรการตลาด ร้อยละ 9 หลักสูตร

การจัดการรัฐกิจ ร้อยละ 9 หลักสูตรการจัดการสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ ร้อยละ 3 หลักสูตรการบัญชี ร้อยละ 1 และมีจำนวน 2 หลักสูตรที่ไม่มีการเสนอแนะทรัพยากรสารสนเทศ คือ หลักสูตรศิลปะการแสดงและการจัดการ และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

5) บรรณารักษ์จัดหาทรัพยากรสารสนเทศมีการร่วมคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศ

บรรณารักษ์มีการคัดเลือกและเสนอแนะทรัพยากรสารสนเทศเพิ่มขึ้น ในปีงบประมาณ 2563 ร้อยละ 47 และปีงบประมาณ 2564 ร้อยละ 53

ในยุคดิจิทัลที่ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศพัฒนาอย่างรวดเร็วทำให้รูปแบบของสารสนเทศเปลี่ยนแปลงเป็นดิจิทัลมากขึ้น พฤติกรรมการใช้สารสนเทศของผู้ใช้บริการที่เปลี่ยนแปลงไป อุตสาหกรรมการพิมพ์มีการผลิตสารสนเทศในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น และยกเลิกการผลิตแบบสิ่งพิมพ์ ห้องสมุดไม่สามารถจัดหาวารสารแบบสิ่งพิมพ์มาให้บริการในห้องสมุดได้ วารสารที่ห้องสมุดเคยบอกรับได้เปลี่ยนแปลงเป็นการจัดพิมพ์เป็นออนไลน์และยกเลิกการพิมพ์แบบสิ่งพิมพ์ การเกิดขึ้นของฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศไทยในชื่อ ThaiJo ทำให้ห้องสมุดสามารถค้นหาทรัพยากรได้โดยไม่มีค่าใช้จ่าย ฐานข้อมูลออนไลน์ประเภท Open access ที่มีทรัพยากรสารสนเทศทั้งหนังสือและวารสาร ฐานข้อมูลออนไลน์ที่กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว) สนับสนุนงบประมาณในการบอกรับทำให้มหาวิทยาลัยต่าง ๆ สามารถสืบค้นสารสนเทศจากฐานข้อมูลออนไลน์ได้ การที่ห้องสมุดของหน่วยงานห้องสมุดต่าง ๆ ร่วมมือกันบอกรับฐานข้อมูลในรูปแบบภาคีห้องสมุด (Consortium) สามารถใช้ทรัพยากรร่วมกันเป็นการประหยัดงบประมาณลดความซ้ำซ้อนในการจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง เป็นห้องสมุดในสังกัดของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จึงสามารถสืบค้นฐานข้อมูลออนไลน์ที่กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว) บอกรับ รวมทั้งสามารถสืบค้นฐานข้อมูลที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ และวิทยาเขตปัตตานี ซึ่งเป็นวิทยาเขตใหญ่ที่มีการลงทุนในด้านการจัดหาฐานข้อมูล ทำให้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง ยังไม่ลงทุนงบประมาณในการจัดซื้อฐานข้อมูลที่ต้องใช้งบประมาณค่อนข้างสูง

ข้อมูลที่ได้รับจากการเสนอแนะให้ห้องสมุดจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ มีความสำคัญต่อการจัดหามาก เพราะห้องสมุดจะได้จัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้บริการ ห้องสมุดควรจัดให้มีช่องทางการเสนอแนะที่มีความสะดวกต่อไปผู้ใช้บริการ และเป็นช่องทางที่ห้องสมุดสามารถนำไปจัดการในการจัดหาได้สะดวกรวดเร็วด้วย

5.1.3 ความสอดคล้องของทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดกับทรัพยากรประกอบการเรียนการสอนที่ปรากฏใน มคอ.3

1) ทรัพยากรการเรียนการสอนในรายวิชามีให้บริการในห้องสมุดน้อยกว่าร้อยละ 80

ห้องสมุดมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง มีรายการทรัพยากรสารสนเทศ ประกอบการเรียนการสอน ที่ปรากฏใน มคอ.3 คิดเป็น ร้อยละ 44 และเป็นทรัพยากรที่ไม่มีให้บริการ ในห้องสมุด ร้อยละ 56

2) ทรัพยากรการเรียนการสอนในที่ปรากฏใน มคอ. 3

- เป็นรายการทรัพยากรสารสนเทศภาษาไทยมากกว่าภาษาต่างประเทศ จำนวนทรัพยากรสารสนเทศภาษาไทย ร้อยละ 69 ทรัพยากรสารสนเทศภาษาต่างประเทศ ร้อยละ 31

- กลุ่มอายุทรัพยากรการเรียนการสอนในรายวิชาที่ใช้มากที่สุด คือ กลุ่มอายุ ไม่เกิน 5 ปี ร้อยละ 29 รองลงมาคือ กลุ่มอายุ 6-10 ปี ร้อยละ 27 กลุ่มอายุ 11-15 ปี ร้อยละ 22 กลุ่มอายุ 16-20 ปี ร้อยละ 13 กลุ่มอายุ 21 ปี ขึ้นไป และไม่ปรากฏปีพิมพ์ ร้อยละ 9

- กลุ่มอายุทรัพยากรการเรียนการสอนที่มีบริการในห้องสมุดมากที่สุดจัดอยู่ในกลุ่มอายุ 6-10 ปี ร้อยละ 42 รองลงมาคือ ทรัพยากรกลุ่มอายุไม่เกิน 5 ปี ร้อยละ 28 ทรัพยากรกลุ่มอายุไม่เกิน 11-15 ปี ร้อยละ 21 ทรัพยากรกลุ่มอายุไม่เกิน 16-20 ปี ร้อยละ 8 ทรัพยากรกลุ่มอายุ 21 ปี ขึ้นไป และไม่ปรากฏปีพิมพ์ ร้อยละ 3

ห้องสมุดจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนตามหลักสูตร รายการทรัพยากรประกอบการเรียนการสอนที่ปรากฏใน มคอ.3 จึงเป็นเครื่องมือสำคัญเพื่อให้ได้ข้อมูลรายการทรัพยากรสารสนเทศที่สอดคล้องกับการเรียนการสอน การประสานงานกับอาจารย์เพื่อทราบถึงความต้องการใช้ทรัพยากรสารสนเทศเพื่อการสอนจึงมีความสำคัญมาก การประชาสัมพันธ์ทรัพยากรสารสนเทศที่ห้องสมุดมี รวมทั้งการแนะนำรายการทรัพยากรสารสนเทศที่มีในฐานข้อมูลให้อาจารย์ทราบความเคลื่อนไหวอย่างสม่ำเสมอ

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 ข้อเสนอแนะสำหรับสถาบัน

สถาบันควรจัดให้มีการจัดทำแผนพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศระยะยาว ระยะกลาง เพื่อให้มีการบริหารจัดการทรัพยากรสารสนเทศของสถาบันในภาพรวม และทราบถึงงบประมาณที่จะลงทุนในด้านทรัพยากรสารสนเทศขององค์กร

5.2.2 ข้อเสนอแนะสำหรับห้องสมุด มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง

1) การวิเคราะห์การจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง ครั้งนี้ทำให้ทราบว่า การดำเนินงานจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดจำเป็นต้องพัฒนาในการจัดทำ นโยบายการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ โดยกำหนดนโยบายเป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งจะทำให้มีแนวทางปฏิบัติ ในด้านสาขาวิชา รูปแบบของทรัพยากรสารสนเทศ ผู้รับผิดชอบในการคัดเลือก วิธีการคัดเลือก การควบคุมการเพิ่มขึ้นและกำหนดทิศทางของทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด มีการดำเนินงานด้านการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศได้มีประสิทธิภาพขึ้น

2) พัฒนาระบบ รหัสวิชา บันทึกในระเบียบบรรณานุกรมของระบบห้องสมุดอัตโนมัติ ALIST ของห้องสมุด ซึ่งนักศึกษาสามารถสืบค้นได้ผ่านระบบ Web OPAC

5.2.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิเคราะห์หรือวิจัยในอนาคต

หลังจากการศึกษวิเคราะห์ครั้งนี้แล้ว งานวิเคราะห์ด้านการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่ควรศึกษาต่อไป มีดังนี้

1) ศึกษาวิเคราะห์การใช้ทรัพยากรจากการจัดซื้อ เพื่อเป็นข้อมูลในการประเมินการดำเนินงานด้านการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ

2) ศึกษาวิเคราะห์ความคุ้มค่าของทรัพยากรสารสนเทศ เพื่อทราบถึงการใช้งบประมาณในการจัดหาทรัพยากรและอัตราการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ เป็นการวัดความคุ้มค่าของทรัพยากรสารสนเทศที่สถาบันได้ลงทุนไป

3) วิเคราะห์การใช้ทรัพยากรอิเล็กทรอนิกส์ในการประกอบการสอน เพื่อใช้เป็นทิศทางในการพัฒนาทรัพยากรอิเล็กทรอนิกส์ของห้องสมุด

เอกสารอ้างอิง

- คณะทำงานฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา. (2553). *แนวทางการจัดทำนโยบายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศสำหรับห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา*. คณะทำงานฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา.
- ดวงใจ กาญจนศิลป์, และ วิไลลักษณ์ อินมิตร. (2556). *รายงานวิจัยสถาบัน เรื่อง ความคุ้มค่าของทรัพยากรสารสนเทศของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี*. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- ประเชิญ ฤกษ์อรุณ. (2554). *การมีส่วนร่วมในการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดวิทยาศาสตร์ สุขภาพ* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ]. <http://newtdc.thailis.or.th/docview.aspx?tdcid=67414>
- ประยงค์รี พัฒนกิจจำรูญ. (2543). กระบวนการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ. ใน *เอกสารการลอนชุดวิชาการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ (หน่วยที่ 1-8)* (น. 77-119). สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พระราชบัญญัติการอุดมศึกษาพ.ศ. 2562. (2562). *ราชกิจจานุเบกษา, เล่มที่ 136*(ตอนที่ 57 ก), 54-78.
- พิมพ์นิ ดำสงค์. (2555). *การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ]. <https://tdc.thailis.or.th>
- เพ็ญพันธ์ เพชรสร. (2543). เขียนอย่างไรให้เป็นนโยบายการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ. *บรรณรักษ์ศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มข*, 18(3), 60-65.
- เพียงขอบฟ้า ปัญญาเพชร. (2563). การวิเคราะห์ความสอดคล้องของทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ต่อหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. *PULINET Journal*, 7(2), 1-15. <http://pulinet.oas.psu.ac.th/index.php/journal>
- มหาวิทยาลัยแม่โจ้, สำนักหอสมุด. (2560). *นโยบายการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้*. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้. <https://library.mju.ac.th/2020/acquisition-policy/>

- มหาวิทยาลัยรังสิต, สำนักหอสมุด. (2554). *นโยบายการจัดการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยรังสิต*. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยรังสิต. https://isdc.rsu.ac.th/qa2011/document_upload/66/66_25550716110221_1.pdf
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, สำนักบรรณสารการพัฒนา. (2552). *คู่มือทรัพยากรสารสนเทศ อิเล็กทรอนิกส์ ประเภทฐานข้อมูลของสำนักบรรณสารสนเทศ*. สำนักบรรณสารการพัฒนา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. https://library.stou.ac.th/odi/km/pdf/e-Resource_250310.pdf
- ยุพา ดวงพิมพ์, ละออ ข้อยุ่น, มุกดา ดวงพิมพ์, และ ทรศนีย์ อินทร์ล้ำ. (2562). การวิเคราะห์ความสอดคล้องของทรัพยากรการเรียนการสอนในรายวิชาที่เปิดสอนหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่นกับทรัพยากรที่ห้องสมุดมีให้บริการ: *อินฟอร์เมชัน*, 26(1), 91–101. <https://infojournal.kku.ac.th/index.php/information/article/view/15>
- ศิริรัชณี เพลครบุรี, ขวัญแก้ว เทพวิจิต, พุทธชาติ เรืองศิริ, และ คณินนิตย์ ทีบแก้ว. (2551). *รายงานวิจัย สถาบัน เรื่อง ปริมาณและการใช้หนังสือที่จัดหาตามการเสนอแนะของอาจารย์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ที่จัดหาในช่วง ปีงบประมาณ พ.ศ.2546-2549*. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ. (2552). *ห้องสมุด การศึกษา วิชาชีพบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ในยุคการเปลี่ยนแปลง*. สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ.
- สายพิน จินโน. (2551). *รายงานการวิจัย การจัดซื้อและการใช้หนังสือของสำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบัน บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ในปี งบประมาณ 2548-2550*. สำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- อุทัย ทุดิยะโพธิ. (2543). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับทรัพยากรสารสนเทศ. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ (หน่วยที่ 1-8)* (น. 1–75). สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- Association for Library Collections & Technical Services (ALCTS).. (2012, February 3). *Acquisitions section* [Text]. Association for Library Collections & Technical Services (ALCTS). <https://www.ala.org/alcts/mgrps/as>

- Dhawle, G., & Dhamdhere, D. S. N. (2012). Collection development and management policies: A critical review of existing policies. In *Challenges in library management system (CLMS 2012)* (pp. 173–180). Indian Association for the Cultivation of Science. https://www.academia.edu/8647347/Collection_Development_and_Management_policies_A_Critical_Review_of_Existing_Policies
- Khan, G., & Bhatti, R. (2020). Collection development and management in the university libraries of Pakistan: A survey of users' satisfaction collection development and management in the university libraries of Pakistan: A survey of users' satisfaction. *The International Information & Library Review*, 53(3), 239-253. <https://doi.org/10.1080/10572317.2020.1830739>
- Oakleaf, M. J. (2010). *The value of academic libraries: A comprehensive research review and report*. Association of College and Research Libraries.

